

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра товарознавства та митної справи

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Моніторинг якості та безпечності дитячих засобів для прання при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності»

Студентки 2 курсу, 8м групи,
спеціальності 076,
«Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність»,
спеціалізації «Товарознавство
та організація зовнішньої
торгівлі»

_____ Есаулової
Маргарити Сергіївни

Науковий керівник
канд. техн. наук, доцент

_____ Михайлова
Галина Миколаївна

Науковий консультант
канд. екон. наук, доцент

_____ Стукач
Тетяна Миколаївна

Гарант освітньої програми
док-р техн. наук, професор

_____ Мокроусова
Олена Романівна

Київ 2020

АНОТАЦІЯ

Єсаулова М. С. Моніторинг якості та безпечності дитячих засобів для прання при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності .

У випускній кваліфікаційній роботі розкрито теоретичні засади моніторингу якості та безпечності дитячих засобів для прання. Проаналізовано стан та перспективи ринку засобів для прання в Україні. Розроблено матричну діаграму при плануванні якості дитячих засобів для прання. Було досліджено наступні показники якості та безпечності: рівень рН (лужності), піноутворення, піностійкість та здатність до відпирання різних забрудників. Встановлено їх відповідність вимогам згідно нормативних документів. Розкрито сутність імпортової діяльності підприємства та імпорту в цілому, досліджено ефективність імпортової діяльності ТОВ «Епіцентр К».

Ключові слова: порошкоподібні засоби для прання, дитячі пральні порошки, властивості, якість, безпечність, імпорт, ефективність.

SUMMARY

Yesaulova M. S. Monitoring of quality and safety of children's detergents in the implementation of foreign economic activity.

In the final qualifying work reveals the theoretical principles of monitoring the quality and safety of children's detergents. The state and prospects of the detergent market in Ukraine are analyzed. The matrix diagram is developed when planning the quality of children's detergents. The following indicators of quality and safety were investigated: pH level (alkalinity), foaming, foam resistance and ability to wash various contaminants. Established their compliance with the requirements approved in the regulatory documents. The essence of import activity of the enterprise and import in general is revealed, efficiency of import activity of LLC Epicenter K is investigated.

Key words: detergents, baby detergents, properties, quality, safety, import, efficiency.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ РИНКУ, ВИМОГИ ДО ЯКОСТІ ЗАСОБІВ ДЛЯ ПРАННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЇХ ІМПОРТУ.....	9
1.1. Ринок засобів для прання в Україні.....	9
1.2. Вимоги до якості засобів для прання в Україні та країнах ЄС.....	13
1.3. Сутність імпоротної діяльності підприємства.....	16
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ЯКОСТІ ТА АСОРТИМЕНТУ ДИТЯЧИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ПРАННЯ, ЩО РЕАЛІЗУЮТЬСЯ ТОВ «ЕПІЦЕНТР К»...	21
2.1. Організація, об'єкти та методи дослідження.....	21
2.2. Характеристика асортименту дитячих засобів для прання, що реалізуються ТОВ «Епіцентр К».....	26
2.3. Оцінка якості та безпечності дитячих засобів для прання.....	33
2.4. Розробка матричної діаграми при плануванні якості дитячих засобів для прання.....	36
РОЗДІЛ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЕПІЦЕНТР К».....	41
3.1. Організація та ефективність зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Епіцентр К» при здійсненні імпорту дитячих засобів для прання...	41
3.2. Обґрунтування напрямків підвищення ефективності імпоротної діяльності ТОВ «Епіцентр К».....	50
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	60
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність. Мийні засоби — це сполуки, основною складовою яких є мийні речовини, зазвичай доступні у вигляді порошків або розчинів.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 717 від 20 серпня 2008 р. «Про затвердження Технічного регламенту мийних засобів», в Україні мийним засобом є будь-яка речовина або препарат, що містить мило та/або інші поверхнево-активні речовини, призначені для прання або очищення. Мийний засіб може бути у формі рідини, порошку, пасти, бруска, плитки, таблетки тощо.

Основне призначення мийних засобів — видалення забруднень з різних поверхонь.

Сучасний український ринок синтетичних мийних засобів формується під впливом вимог ринку, потреб покупців, розвитку технологій та вимог екологічної безпеки мийних засобів та їх вплив на навколишнє середовище.

Асортимент пральних засобів дуже різноманітний. Найпопулярнішими є порошкоподібні засоби для прання. Визначення переваг та недоліків пральних засобів, їх якості є важливим, оскільки кожен споживач хоче отримувати продукцію відповідної якості та безпечності. Особливо важливими дані показники є для дитячих засобів для прання.

Важливим є питання безпечності синтетичних мийних засобів, їх впливу на людину та навколишнє середовище. Оскільки, жорстко регулюється вміст фосфатів та інших сполук фосфору, спостерігається тенденція зміни вибору споживача на користь безфосфатних та органічних засобів для прання. Фосфатні засоби для прання заборонені в багатьох країнах світу вже більше десяти років. Тому також є важливим дослідження даних видів пральних засобів.

Через значне перевищення частки імпортованих пральних засобів на ринку України, є необхідним дослідити якість саме імпортованих дитячих пральних засобів, перевірити їх безпечність та відповідність вимогам нормативних документів.

Дана проблема є актуальною, бо більшість покупців мають достатню довіру до закордонних виробників та постачальників. Проте на даному ринку є високий

рівень «тіньового» ввезення в Україну дитячих пральних засобів сумнівної якості під виглядом дорогих та відомих брендів.

Для аналізу правильності вибору іноземних постачальників засобів для прання, що імпортується, доцільно здійснити оцінку ефективності імпорту дитячих пральних засобів на підприємстві. За допомогою даного аналізу визначається правильність вибору базисних умов поставки, типу посередництва, витрати на здійснення імпортової діяльності підприємства з метою підвищення її ефективності.

Об'єктом дослідження є дитячі засоби для прання.

Предметом дослідження є властивості, якість, безпечність дитячих засобів для прання.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є проведення моніторингу якості та безпечності дитячих засобів для прання при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні завдання:

- проаналізувати стан ринку засобів для прання та розглянути майбутні перспективи його розвитку ;
- визначити вимоги до якості та безпечності дитячих засобів для прання;
- ознайомитися з сутністю та особливостями імпортової діяльності підприємства;
- провести експериментальні дослідження дитячих засобів для прання;
- розробити матричну діаграму при плануванні якості дитячих засобів для прання;
- провести аналіз зовнішньоекономічної діяльності та процесу організації імпорту ТОВ «Епіцентр К»;
- оцінити ефективність імпорту дитячих засобів для прання ТОВ «Епіцентр К»;
- розробити та запропонувати напрями підвищення ефективності операцій імпорту дитячих засобів для прання на ТОВ «Епіцентр К».

Методи дослідження: аналітичні (опрацювання наукових статей, законодавчо-нормативних документів, наукових праць), розрахункові (розрахунок

досліджуваних показників при оцінці якості дитячих засобів для прання та ефективності імпортової діяльності на ТОВ «Епіцентр К») та експериментальні (вимірювання рівня рН, піноутворення, піностійкості, здатності до відпирання різних забрудників).

Наукова новизна випускної кваліфікаційної роботи полягає в розробці власної методики дослідження здатності до відпирання різних забрудників та матричної діаграми при плануванні якості дитячих засобів для прання.

Практична цінність полягає у розробці шляхів підвищення ефективності імпортової діяльності ТОВ «Епіцентр К», які можуть застосовуватися на даному підприємстві, а також матричної діаграми при плануванні якості дитячих засобів для прання.

Апробація роботи. Результати досліджень були обговорені на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з товарознавства 2019/2020, що відбувся у Київському національному торговельно-економічному університеті, з доповіддю на тему «Оцінка якості синтетичних мийних засобів для дитячого одягу», за результатами якого було отримано Диплом 1-го ступеня (дод. А). А також на III Міжнародній студентській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми підприємництва, торгівлі та маркетингу», що відбулася 18 червня 2020 р., з доповіддю на тему «Оцінка якості дитячих засобів для прання».

Публікації. За результатами досліджень опублікована наукова стаття в збірнику магістерських статей на тему «Оцінка якості засобів для прання дитячої білизни», а також тези на Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Товарознавча наука-традиції та сучасність» 26 листопада 2019 р. в Харківському державному університеті харчування та торгівлі на тему «Оцінка якості синтетичних мийних засобів для дитячого одягу» (дод. Б).

Структура та обсяг роботи. Випускна кваліфікаційна робота викладена на 87 сторінках, з них основної частини 51 сторінка. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел (67 джерел), 13 додатків; містить 10 рисунків, 17 таблиць.

РОЗДІЛ 1

АНАЛІЗ РИНКУ, ВИМОГИ ДО ЯКОСТІ ЗАСОБІВ ДЛЯ ПРАННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЇХ ІМПОРТУ

1.1. Ринок засобів для прання в Україні

Завдяки багатомільйонному населенню та вигідному географічному положенню Україна останні роки залишається привабливим ринком для збуту товарів побутової хімії. Сучасний український ринок побутової хімії має широкий асортимент продукції і більшу частку цього ринку займають синтетичні мийні засоби [1].

Синтетичні мийні засоби — це рідкі, пастоподібні і порошкоподібні речовини, які містять поверхнево-активні речовини, а також інші органічні і неорганічні речовини, що підвищують ефективність поверхнево-активних речовин. Основне призначення мийних засобів – видалення забруднень з різних поверхонь [2].

Сьогодні асортимент синтетичних мийних засобів, який представлений на ринку України, є різноманітним, але хімічний склад їх доволі однотипний. Переважну частку становлять мийні засоби на основі синтетичних аніоноактивних ПАР, а мийні засоби на основі натуральних ПАР представлені в невеликому обсязі.

У зв'язку з цим розширення наявного асортименту мийних засобів, особливо на основі натуральних ПАР, є актуальним і своєчасним. З іншого боку, синтетичні ПАР шкідливі для довкілля, а питання екологічної безпеки є найпріоритетнішими в сучасному світі.

Найбільш потужним споживачем ПАР є виробництво порошкоподібних СМЗ, в яких використовуються в основному алкілбензосульфونات і алкілсульфати натрію. Потреба в таких ПАР для виробництва мийних засобів у наш час задовольняється за рахунок імпорту. Це пов'язано з унікальною ситуацією, яка склалася в Україні щодо випуску синтетичних мийних засобів: високе мито на ввезення готової продукції і низьке — на ввезення сировини для їх виробництва. Ураховуючи цей фактор, зарубіжні виробники почали розгортання в Україні виробництва мийних засобів під відомими торговельними марками.

В цілому ринок побутової хімії в Україні охоплений 5-7 найбільшими і прогресивними представниками транснаціонального бізнесу. Провідні позиції щодо обсягу виробництва синтетичних мийних засобів займає компанія Procter & Gamble (близько 23 %). Компанія Procter & Gamble випускає величезну кількість продукції під такими торговими марками, як Ariel, Tide, Dreft, Bonux, Ace, Lenor, Comet, Fairy, Mr.Proper, Gala, Dax, Safeguard, Camay і багато інших. Оскільки компанія має досить широкий асортимент продукції в різних цінових сегментах, веде активну маркетингову політику та бере участь у соціальних проектах, вона впевнено розвивається і вже котрий рік не поступається своєю часткою ринку іншим компаніям [3].

Слідом за лідерами йде компанія Henkel (США, ЄС). Синтетичні мийні засоби цієї компанії відомі під такими торговими марками, як Persil, Rex, Losk, Perwoll, Silan (засоби для прання), Pur, Somat (засоби для миття посуду руками і в посудомийній машині), Bref, Clin (засоби для чищення). Компанія Henkel веде свою діяльність в трьох напрямках, одним з яких є виробництво засобів побутової хімії [3].

Інші відомі компанії, які ведуть активну маркетингову політику — Reckitt Benckiser (м. Слау, Великобританія), SC Johnson (Расин, Вісконсин, США), Unilever (м. Лондон, Великобританія), Ficosota (Болгарія), Amway (Ада Тауншип, Мичиган, США), Cussons (Манчестер, Великобританія) та інші [3].

Національним лідером у виробництві синтетичних мийних засобів є ТОВ «Завод побутової хімії МИЛАМ» (смт. Васищеве, Харківська обл.), продукцією якого є «МилаМ», «Крос», «Белизна», «Сантри», «Крот» та ін. Підприємство співпрацює за програмами контрактного виробництва з такими 224 компаніями, як ТОВ «Ді Сета», з мережами маркетів та супермаркетів «МЕТРО», «АТБ», «Велика Кишенья», «МАРС», «КОСМО», «ПАККО», «Вопак», «Епіцентр» та ін [4].

Функціонує велика кількість інших вітчизняних компаній з виробництва синтетичних мийних засобів, але більшість із них продають свою продукцію лише через інтернет-магазини. Серед таких компаній найвідомішими є «Сирена» (торгові марки НІРРО, Tortilla, Kashemir, Turbo тощо) (м. Київ), А.СЕPT (м. Київ),

DeLaMark (м.Київ), Organics, ТОВ «Нова-Хім» (м.Київ), ТОВ «Синтез-Ф» (м. Фастов), ТОВ «СВ» (Харківська обл., Дергачівський р-н, с. Руська Лозова), ТОВ «Бара» (м. Запоріжжя), «САН КЛІН ІНТ» (м.Одеса), ППТФ «Юси» (м. Харків), ABC chemicals ind.(Одесказ обл., пгт. Теплодар) та багато інших [5].

Хімічний склад синтетичних мийних засобів більшості українських торгових марок досить однотипний, оскільки переважну частку становлять мийні засоби на основі синтетичних аніоноактивних поверхнево-активних речовин (ПАР). Потреба в таких ПАР для виробництва мийних засобів задовольняється за рахунок імпорту з Німеччини, Туреччини, Китаю та інших країн [6].

У наш час на українському ринку мийних засобів переважають імпортні товари.

Імпорт мийних засобів на українському ринку переважає як у оптовій, так і в роздрібній торгівлі.

Сумарний (загальний) обсяг імпорту товарної позиції за кодом 3402 УКТ ЗЕД «Поверхнево-активні речовини, засоби для прання, миття та чищення» та його зміни у період з 2011 р. до 2019 р. можна представити у вигляді діаграми, що зображена на рис. 1.1 та в дод. В.

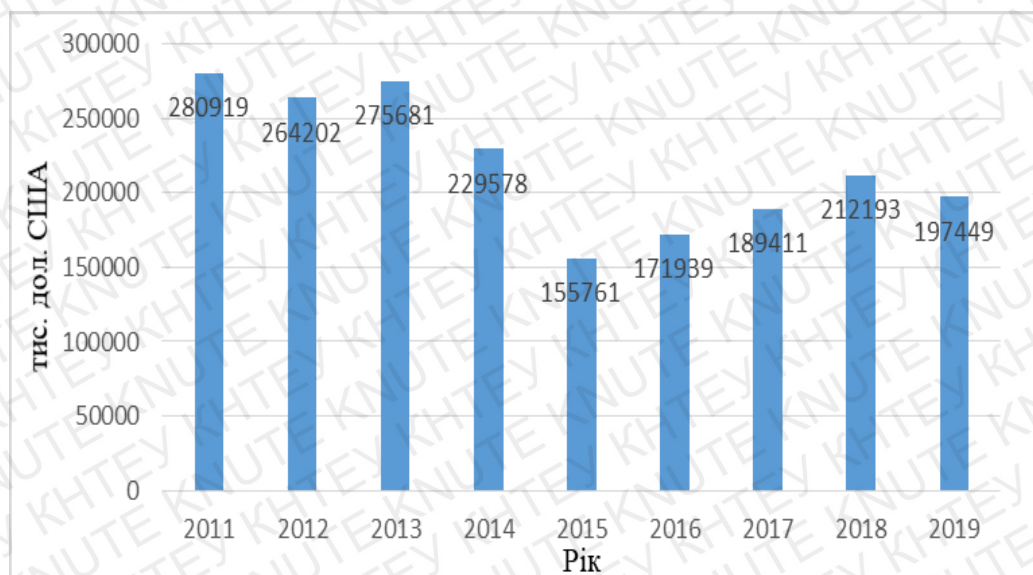

Рис. 1.1. Сумарний обсяг імпорту поверхнево-активних речовин, засобів для прання, миття та чищення в Україну у 2011-2019 рр. [7]

Побудовано автором за [7]

Отже, найбільший обсяг імпорту спостерігається у 2011 р. і становить 280 919 тис. дол. США, після чого відбувається спад цього показника на 5,95 %. Найнижчим показник був у 2015 р. і становив 155 761 тис. дол. США, що є нижчим на 47% у порівнянні з попереднім роком. Це може бути пов'язано з кризовою ситуацією у країні [7]. На даний час основні імпортери засобів для прання, миття та чищення – це Польща, Німеччина та Чехія [8].

Також Україна є експортером засобів для прання, миття та чищення. Обсяг експортних операцій представлений на рис. 1.2 та в дод. Г.

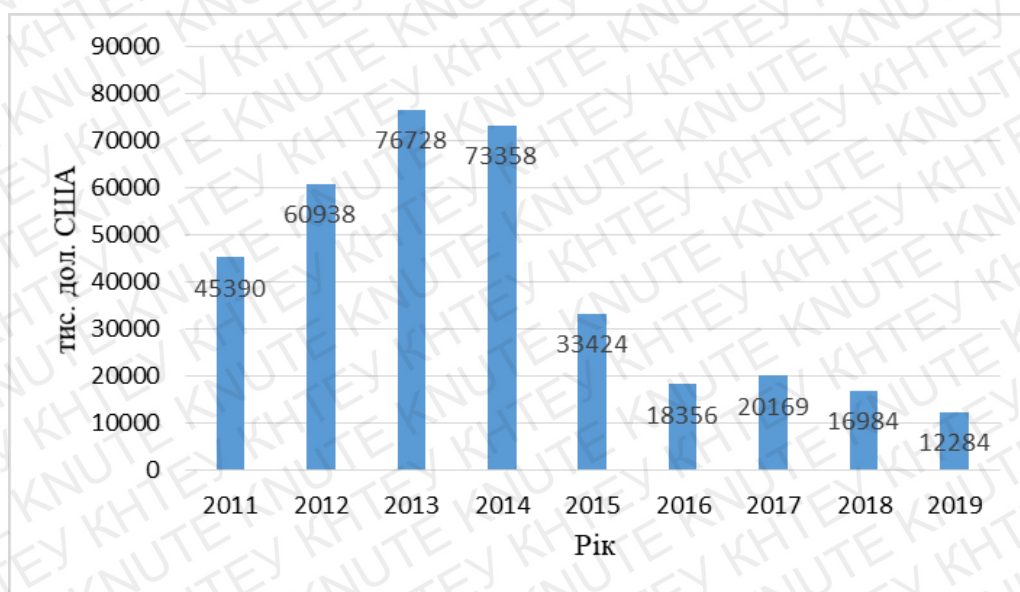

Рис. 1.2. Сумарний обсяг експорту поверхнево-активних речовин, засобів для прання, миття та чищення в Україну у 2011 -2019 рр. [7]

Побудовано автором за [7]

Найбільший показник був у 2013 р. та становив 76 728 тис. дол. США. Цей показник є на 26% більшим, ніж у попередньому році. Після чого спостерігається спад: у 2014 р. показник зменшився на 4,4% у порівнянні з 2013 р., 2015 – в 2,3 рази, 2016 р. – в 4,2 рази, 2017 р. – в 3,8 рази, 2018 р. – в 4,5 рази. У 2019 р. позначка сумарного обсягу експорту сягнула мінімального значення за період 2011-2019 рр. і становило 12 284 тис. дол. США, що в 6,24 рази менше за 2013 р. [7]. Щодо країн-експортерів, то у даний час це є Молдова, Білорусь [8].

Отже, на українському ринку засобів для прання, миття та чищення переважає імпортна продукція з Польщі, Німеччини та Чехії. Головними компаніями на ринку синтетичних мийних засобів України залишаються транснаціональні компанії Procter & Gamble, Henkel, Unilever. За 2019 р. вартість ввезеної в Україну продукції (засобів для прання, миття та чищення) склала 197 449 тис. дол. США. Щодо вартості вивезених товарів, то вона становила у 2019 р. 12 284 тис. дол. США. Тобто сальдо торговельного балансу є негативне.

1.2 Вимоги до якості засобів для прання в Україні та країнах ЄС

Вимоги до якості та безпечності продукції вказуються у нормативних документах, які встановлені на дану продукцію, таких як технічні регламенти, нормативні документи.

В Україні на мийні засоби діє технічний регламент, який набрав чинності 20 серпня 2008 р. Технічний регламент розроблено з урахуванням Регламенту № 648/2004 Європейського Парламенту та Ради ЄС від 31 березня 2004 р. про мийні засоби. У даному регламенті [9] вказано, що введення в обіг мийних засобів та поверхнево-активних речовин можливе тільки в разі, коли вони не загрожують безпеці навколишнього природного середовища та відповідають вимогам щодо:

- рівня біологічного розкладу поверхнево-активних речовин;
- маркування мийних засобів;
- інформації, яка надається на запит визначених законодавством органів виконавчої влади;
- обмеження щодо вмісту фосфатів та інших сполук фосфору в мийних засобах.

Рівень повного біологічного розкладу поверхнево-активних речовин, що входять до складу мийного засобу, повинен становити за 28 днів не менш як 60 відсотків (за двоокисом вуглецю) або 70 відсотків (за загальним органічним вуглецем).

У разі коли рівень повного біологічного розкладу поверхнево-активних речовин, що входять до складу мийного засобу, є менш як 60 відсотків (за

двоокисом вуглецю) або 70 відсотків (за загальним органічним вуглецем), для промислових мийних засобів повинна застосовуватися вимога щодо первинного біологічного розкладу поверхнево-активних речовин, що входять до складу мийного засобу.

Рівень первинного біологічного розкладу поверхнево-активних речовин, що входять до складу мийного засобу, повинен становити не менш як 80 відсотків. Але, дані вимоги не застосовуються до інгредієнтів, які не є поверхнево-активними речовинами.

На окремі мийні засоби застосовуються обмеження щодо вмісту в них фосфатів та інших фосфорних сполук (дод. Д).

Маркування наноситься на зовнішню поверхню пакування чи етикетку напису чіткими літерами, що не змиваються протягом строку придатності такого засобу з інформацією про пральний засіб, що відповідає Технічному регламенту [9].

У разі коли мийний засіб постачається нерозфасованим, необхідна інформація повинна міститися в супровідній документації.

Маркування пакування рідкого мийного засобу не повинне містити графічного зображення продуктів харчування, зокрема фруктів, у разі, коли таке зображення може ввести споживача (користувача) в оману стосовно його застосування, крім випадків зображення продуктів харчування разом з речами побуту, що прямо вказують на призначення засобу.

Національний знак відповідності згідно з описом та правилами його застосування, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2001 р. № 1599 «Про затвердження опису та правил застосування національного знаку відповідності» наноситься на зовнішню поверхню пакування чи етикетку мийного засобу, що пройшов оцінку відповідності згідно з Технічним регламентом [9].

Згідно ДСТУ 2972:2010 «Засоби мийні синтетичні порошкоподібні. Загальні технічні вимоги та методи випробування» [10] до порошоків встановлені додаткові вимоги (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Показники якості пральних порошків [10]

Назва показника	Норма	Метод контролювання
Зовнішній вигляд	Гранули або порошок	Згідно з пунктом 5.1 ДСТУ 2972:2010
Мийна здатність, %, не менше ніж	85	Згідно з ДСТУ 2665 (ГОСТ 22567.15)
Хімічна вибілювальна здатність, %, не менше ніж	80	Згідно з ГОСТ 22567:11

Для рідких засобів для прання не розроблено окремих стандартів, але мийна здатність та хімічна вибілювальна здатність також має відповідати вищевказаним показникам. Рідкий засіб для прання має бути у вигляді гелю, може мати різноманітне забарвлення, але не має впливати на забарвлення тканин.

Крім показників якості засоби для прання мають відповідати показникам безпеки. Вони є стандартними, як для порошкоподібних, так і для рідких засобів для прання (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Показники безпеки пральних порошків [10]

Назва показника	Норма	Метод контролювання
Показник концентрації водневих іонів, од. рН: - для прання виробів із бавовняних і лляних тканин	10,5-11,5	Згідно з ДСТУ 2207.1-93
- для прання виробів зі змішаних видів тканин	9,0 – 10,7	
- для прання виробів із вовни, шовку, штучних і синтетичних тканин	7,5 – 9,0	
Масова частка фосфатів у перерахунку на P ₂ O ₅ , %, не більше ніж	17,0	Згідно з 5.3 ГОСТ 22567.1-77
Піноутворювальна здатність: Висота піни, см, не більше ніж	20,0	Згідно з 5.3 ГОСТ 22567.1-77
або стійкість піни, одиниць, не більше ніж	0,2	
Зольність бавовняної тканини після 25 циклів прання, %, не більше ніж	2,0	Згідно з ДСТУ ISO 4312:2005
Зниження міцності бавовняної тканини після 25 циклів прання, %, не більше ніж	18,0	Згідно з ДСТУ ISO 4312:2005
Біологічний розклад ПАР, %, не менше ніж	80	Згідно з ДСТУ 2161:2010

Залишкові кількості аніонних ПАР на тканинах білизни після полоскання не повинні перевищувати 5 мкг / см² [10].

У ТОВ «Епіцентр К» товар надходить з висновком санітарно-епідеміологічної експертизи, який гарантує їх безпечність. Продукція не приймається до торговельного підприємства без відповідних документів.

Отже, якість та безпечність засобів для прання регулюється законодавчими актами — технічним регламентом та нормативними документами. Засоби для прання не приймаються в торговельні мережі для реалізації без сертифікатів якості/сертифікатів відповідності.

1.3. Сутність імпортової діяльності підприємства

Зовнішньоекономічна діяльність — діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, а також діяльність державних замовників з оборонного замовлення у випадках, визначених законами України, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами.

Зовнішньоекономічна діяльність підприємств ототожнюється зі здійсненням експортних та імпорتنих операцій. Експортно-імпортні операції — це операції, що здійснюються на комерційній основі за допомогою міжнародних торговельних угод — контрактів купівлі-продажу [11].

Взагалі, можна виділити два основні типи міжнародних операцій, що пов'язані з торгівлею товарами — це товарообмінні операції та операції з купівлі-продажу товарів.

Міжнародна купівля-продаж товарів — це транскордонне передання одним контрагентом, експортером, товарів іншому контрагенту, імпортеру, за умови сплати останнім відповідної погодженої кількості грошей у певній валюті [12].

Імпортом називають ввезення із-за кордону товарів, послуг, технологій, капіталу, цінних паперів для їх реалізації чи застосування на внутрішньому ринку. В основі імпорту лежить міжнародний поділ праці, природні умови, рівень розвитку продуктивних сил та ін. Обсяг імпорту залежить від величини виторгу, кон'юнктури, валютних резервів країни тощо [13].

Україна за останні роки має значну перевагу імпорту над експортом (табл.1.3), оскільки у більшій мірі є постачальником сировини, а не готової продукції.

Таблиця 1.3

Зовнішньоторговельний баланс України з 2015 по 2019 (млн. грн) [14]

Номинальний ВВП за рік		Експорт товарів та послуг		Імпорт товарів та послуг		Сальдо	
Рік	ВВП		% ВВП		% ВВП		% ВВП
2015	1979458	1044541	52.8	-1084016	-54.8	-39475	-2.0
2016	2383182	1174625	49.3	-1323127	-55.5	-148502	-6.2
2017	2982920	1430230	47.9	-1618749	-54.3	-188519	-6.3
2018	3558706	1608890	45.2	-1914893	-53.8	-306003	-8.6
2019	3974564	1636416	41.2	-1947599	-49.0	-311183	-7.8

З табл. 1.3 бачимо, що найбільші переваги імпорту над експортом спостерігалися у 2018 та 2019 рр. і становили 306 003 млн. грн. та 311 183 млн. грн. відповідно. Це є негативним фактором, оскільки показує, що вітчизняні виробники повністю не забезпечують потреби споживачів та не в змозі самостійно виробляти деякі товари, що й призводить до імпортування продукції.

Товари, що імпортуються на територію України, підлягають митному оформленню. Митне оформлення можуть здійснювати як співробітники імпортера самостійно, так і митні брокери [15].

Для здійснення регулювання зовнішньоторговельної діяльності держава використовує систему заходів, заснованих на сукупному поєднанні та використанні економічних і адміністративних методів у відповідності до законодавства України. Законодавством України закріплена можливість застосування методів митно-тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоторговельної діяльності. Використання обох цих методів відповідає загальносвітовій практиці.

За допомогою митно-тарифного регулювання більшість країн світу вирішують питання не тільки захисту національного виробника та поповнення державного бюджету, але і взагалі питання економічної безпеки країни. Протекціоністська функція пов'язана із захистом вітчизняних виробників. Стягування мита з імпортованих товарів збільшує вартість останніх при її реалізації на ринку країни-

імпортера і тим самим підвищує конкурентоспроможність аналогічних товарів, вироблених національним товаровиробником. Крім того, митні тарифи виконують важливу регуляторну функцію через справляння митних зборів з імпортних товарів, які збільшують їх вартість при реалізації на внутрішньому ринку України. Такі заходи дають можливість підвищити конкурентоспроможність товарів, вироблених національним товаровиробником, та надають можливість йому розвиватися [16].

Імпортна операція — комерційна діяльність, що пов'язана із закупівлею та ввезенням в Україну іноземних товарно-матеріальних цінностей для їх наступної реалізації на внутрішньому ринку або використовуються у виробничо-господарській діяльності [17].

Процес організації імпортової діяльності підприємства є досить складним та вимагає ретельного вивчення ринку, потенційних покупців та продавців, процесу ведення переговорів, підписання угоди тощо. Також досить вагоме значення мають і створені в країні умови для розвитку імпортової діяльності підприємства в зовнішній сфері, і підтримка його розвитку на національному рівні, а ще роль держави у розвитку імпортової діяльності на цьому рівні.

Задля здійснення на підприємстві імпортової операції необхідно, щоб імпортер був платоспроможним. Основними ознаками такої платоспроможності є висновок контракту з іноземним контрагентом і перетинання товаром кордону країни— імпортера. Планування зовнішньоторговельної операції, на першому етапі виконання угоди, є розробкою взаємопов'язаних за часом і змістом організаційних і комерційних заходів.

Для того, щоб правильно організувати імпортну діяльність на підприємстві та здійснити імпорт товарів чи послуг, покупець—імпортер повинен прийти наступні етапи:

- отримати необхідні ліцензії, сертифікати, дозволи;
- оформити паспорт імпортової угоди;
- здійснити необхідні платежі за контрактом;
- прийняти товар в узгодженому з експортером пункті призначення;

– привести митне оформлення імпортованих товарів, нести витрати по сплаті митних податків, зборів [18].

Імпортні товари можна придбати на різних умовах поставки, передбачених міжнародними правилами «Інкотермс-2020» [19]. Облік імпортних товарів ведеться у фактурній вартості, під якою розуміють вартість самого товару, вартість тари й упаковки, яка оплачується іноземному постачальникові відповідно до контракту. Імпортну вартість товару, яку зазначають у рахунку-фактурі іноземного постачальника, визначають з умов поставки товару [20].

На товари, що ввозяться на митну територію України, нараховуються митні збори. Ставки митних зборів залежать від виду товару та нараховуються у відсотках до фактурної вартості товару .

Товари, що ввозяться в Україну, обкладаються податком на додану вартість та акцизним збором (підакцизні товари) за ставками згідно з чинним законодавством [21].

При укладанні контрактів на імпорт товарів в Україну резидент повинен використовувати такі форми розрахунків з нерезидентами, які передбачені міжнародною практикою, з урахуванням чинного законодавства України на момент здійснення розрахунків.

Вибір конкретної іноземної валюти та форми розрахунків за зовнішньоторговельним контрактом визначається за згодою сторін та фіксується в умовах контракту.

В результаті аналізу управління імпортними операціями підприємства необхідно розробити рекомендації щодо удосконалення імпортної діяльності на базі дослідження основних напрямків розвитку з огляду на існуючий ресурсний потенціал підприємства. Аналізуючи існуючу стратегію імпорту на підприємстві, необхідно оцінювати її ефективність та доцільність з огляду на здатність забезпечувати підприємство стійкими конкурентними перевагами та приносити додатковий прибуток. Значна кількість стратегічних рішень, які приймаються менеджерами різних ланок, лежать в основі міжнародної діяльності суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності [22].

Отже, сучасний український ринок побутової хімії має широкий асортимент як вітчизняної, так і іноземної продукції. Більшу частку цього ринку займають синтетичні мийні засоби.

На українському ринку засобів для прання, миття та чищення переважає імпортна продукція з Польщі, Німеччини та Чехії. Провідними компаніями на ринку синтетичних мийних засобів України залишаються Procter & Gamble, Henkel.

За 2019 р. вартість ввезення в Україну засобів для прання, миття та чищення становить 197 449 тис. дол. США, а вивезення – 12 284 тис. дол. США. Це свідчить про те, що сальдо торговельного балансу є негативним.

Якість та безпечність засобів для прання регулюється законодавчими актами – технічним регламентом, нормативними документами. Продукція не приймається до торговельного підприємства без відповідних документів.

Імпортна діяльність підприємства є складним процесом. Для його здійснення необхідно дослідити та проаналізувати кон'юнктуру ринку, вивчити попит на товари серед споживачів, визначити вимоги до потенційних продавців, обрати тип посередництва та базисні умови поставки, які будуть найбільш вигідними для підприємства. Крім того, вагоме значення мають створені в країні умови для здійснення імпортової діяльності підприємства та підтримка її розвитку на національному рівні.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ЯКОСТІ ТА АСОРТИМЕНТУ ДИТЯЧИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ПРАННЯ, ЩО РЕАЛІЗУЮТЬСЯ ТОВ «ЕПІЦЕНТР К»

2.1. Організація, об'єкти та методи дослідження

Товариство з обмеженою відповідальністю «Епіцентр К» — лідер з роздрібною торгівлю в Україні, де можна придбати якісні товари для будівництва та ремонту, саду та городу, оздоблення та оформлення житла, а також скористатися численними додатковими послугами на території всієї України. Крім вищезазначених товарів, у ТОВ «Епіцентр К» представлені товари широкого вжитку, зокрема широкий асортимент товарів побутової хімії.

Компанія розпочала свою діяльність у 2003 році. Відтоді ТОВ «Епіцентр К» динамічно розвивається і впевнено розширюється, охоплюючи не тільки обласні центри, а й районні міста. На сьогодні ТОВ «Епіцентр К» – найбільша торгово-роздрібна мережа, що налічує 62 торгових центрів загальною площею понад 1 млн м² [23].

Всі теоретичні та практичні дослідження були проведені у ТОВ «Епіцентр-К», що знаходиться за адресою м. Київ, вул. Берковецька, 6. Органолептичні та експериментальні дослідження були проведені у випробувальних лабораторіях КНТЕУ.

Об'єктом дослідження є дитячий засіб для прання порошкоподібний, зокрема таких торговельних марок: «Ушастый нянь» (виробник – «Невська косметика»; країна — Російська Федерація), «Teo Bebe» (виробник – «Ficosota»; країна — Болгарія), «Persil» (виробник – ТОВ «Henkel»; країна — Австрія), «Tide» (виробник – «Procter and Gamble»; країна — Німеччина), «Tech Vabiense» (виробник – «LG Household and Health Care»; країна — Республіка Корея).

В гіпермаркетах «Епіцентр К» представлені товари як вітчизняного, так і іноземного виробництва (Польщі, Іспанії, Італії, Німеччини, Російської Федерації, Франції, Китаю, Японії тощо).

Мийний засіб — будь-яка речовина або препарат, що містять мило та/або інші поверхнево-активні речовини, призначені для прання або очищення та використання в побуті і промисловості, у формі рідини, порошку, пасти, бруска, плитки, таблетки тощо.

Пральний порошок — синтетичний порошкоподібний мийний засіб загального користування для побутового прання, зокрема в громадських пральнях [9].

Для оцінки якості вищенаведених дитячих засобів для прання порошкоподібних нами було досліджено наступні показники:

- ✓ відповідність маркування вимогам Технічного регламенту [9];
- ✓ рівень рН (лужності);
- ✓ піноутворювальна здатність;
- ✓ піностійкість;
- ✓ здатність до відпирання .

Дослідження проводилися за стандартними та авторською методиками.

Рівень рН (лужність), а також піноутворення, піностійкість розчину засобу для прання була досліджена за методикою, наведеною у стандарті ДСТУ 2972:2010 [10].

Для дослідження здатності синтетичних мийних засобів до відпирання різних забрудників нами була розроблена авторська методика. Проаналізувавши літературні та наукові джерела [24-28], нами були обрані забрудники, якими найчастіше дитина забруднює свій одяг: ягоди, фрукти; трава та акварельна фарба. Зовнішній вигляд факторів забруднення за даною методикою можемо побачити нижче (рис. 2.1). Для дослідження використовувалася бязь вибілена, бавовняна з поверхневою густиною 125 ± 5 г/м².

А)

Б)

В)

Рис. 2.1. Забруднення тканин: а) ягоди, фрукти (вишня); б) травою; в) акварельною фарбою

Після забруднення зразки висушувалися протягом 1 год. Далі зразки поміщали у побутову автоматичну пральну машину моделі LG F1056LD з додаванням досліджуваних пральних засобів для дитячої білизни. Прання відбувалося протягом 30 хв. при температурі 30 °С. Після завершення процесу прання досліджувані зразки були висушені та випрасувані.

За допомогою зразків-еталонів порівнювали здатність до відпирання різних типів забруднення досліджуваними пральними засобами для дитячої білизни.

Нами було розроблено 5-ти бальна шкала для оцінки здатності пральних засобів до відпирання:

- 5 – відсутність плям;
- 4 – ледь помітні у декількох місцях на тканині;
- 3 – помітні; більшість плям відіпралася;
- 2 – чітко помітні, більша половина плям не відіпралася;
- 1 – дуже помітні, плями майже не відіпралася.

За даною шкалою нами була оцінена здатність до відпирання кожного забрудника досліджуваними пральним засобами для дитячої білизни.

Планування якості засобів для прання виконано за підходом розгорнутої функції якості (РФЯ) [29]. Метою РФЯ є врахування побажань споживачів при розробці нового продукту. Застосування РФЯ — досить поширена практика як у наукових дослідженнях, так і за розробки нових товарів. Це є універсальний інструмент для планування якості як харчових продуктів [30], так і непродовольчих товарів [31, 32], а також послуг [33]. Таку методологію вперше застосовано в Японії. Відповідно до неї побажання споживачів оцінюють за допомогою матриці, в якій описано технічні характеристики продукту та цілі проекту. Завдяки своїй специфічній формі така матриця має назву Будинок якості [34].

Практичну реалізацію методології РФЯ проведено у ТОВ «Епіцентр К» під час планування якості дитячих засобів для прання порошкоподібних.

Це є актуальним, оскільки ТОВ «Епіцентр К» реалізує засоби для прання власної торговельної марки (ТМ «Origami»), які виробляються на українських виробничих потужностях.

Опитування споживачів проведено анкетуванням у торговельній мережі ТОВ «Епіцентр К». Вибірка становить 50 респондентів, де присутні як експерти, так і пересічні споживачі досліджуваної продукції.

Загальна схема проведення досліджень складається з послідовного виконання чотирьох основних етапів та наведена на рис. 2.2

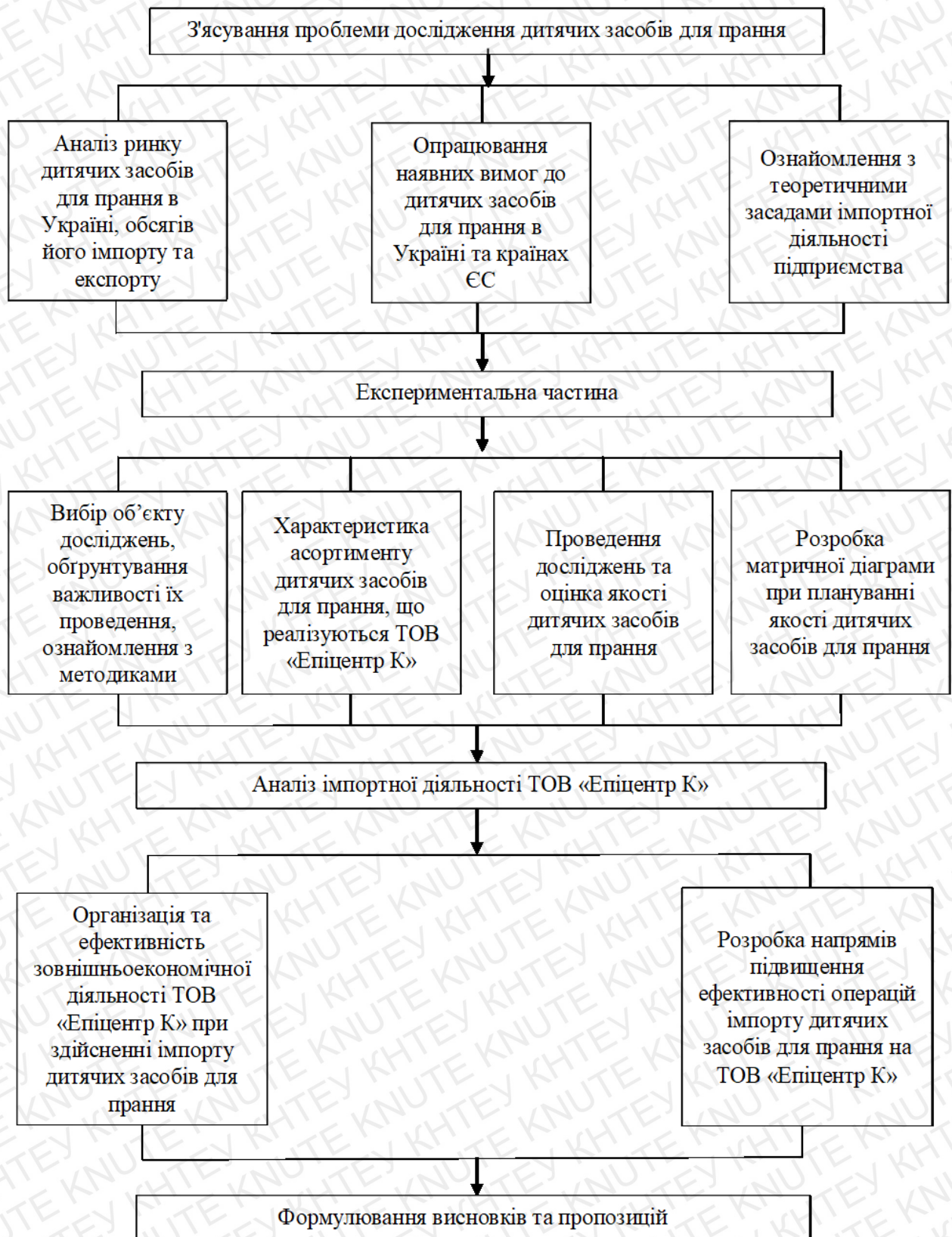

Рис. 2.2. Загальна схема проведення досліджень дитячих засобів для прання

Розроблено автором

Відповідно до рис. 2.2, у першому етапі буде здійснено опрацювання та вивчення теоретичних матеріалів стосовно ринку та вимог нормативної документації щодо якості дитячих засобів для прання; другий – дослідження асортименту засобів для прання, а також оцінка якості та безпечності цих засобів і відповідність отриманих результатів вимогам нормативної документації; третій — дослідження оцінки ефективності здійснення імпортової діяльності ТОВ «Епіцентр К»; і останній — обробка отриманих результатів та формування висновків.

2.2. Характеристика асортименту дитячих засобів для прання, що реалізуються ТОВ «Епіцентр К»

Засоби для прання належать до 34 групи Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, складеної на основі Гармонізованої системи опису та кодування товарів і Комбінованої номенклатури Європейського Союзу [35].

Синтетичні мийні засоби — це суміші, основною частиною яких є синтетичні мийні речовини. До складу більшості синтетичних мийних засобів, крім синтетичних мийних речовин, входять лужні та нейтральні солі, відбілюючі та дезінфікуючі засоби, піноутворювачі або піногасники, ароматизуючі речовини тощо.

До мийних засобів відносять засоби для прання та миття – основні і допоміжні (відбілювачі, водопом'якшувальні, підсинюючі, підкрохмалюючі) засоби і господарське мило. Основну частку синтетичних мийних засобів становлять пральні порошки.

Класифікація засобів для прання наведено на рис. 2.3.

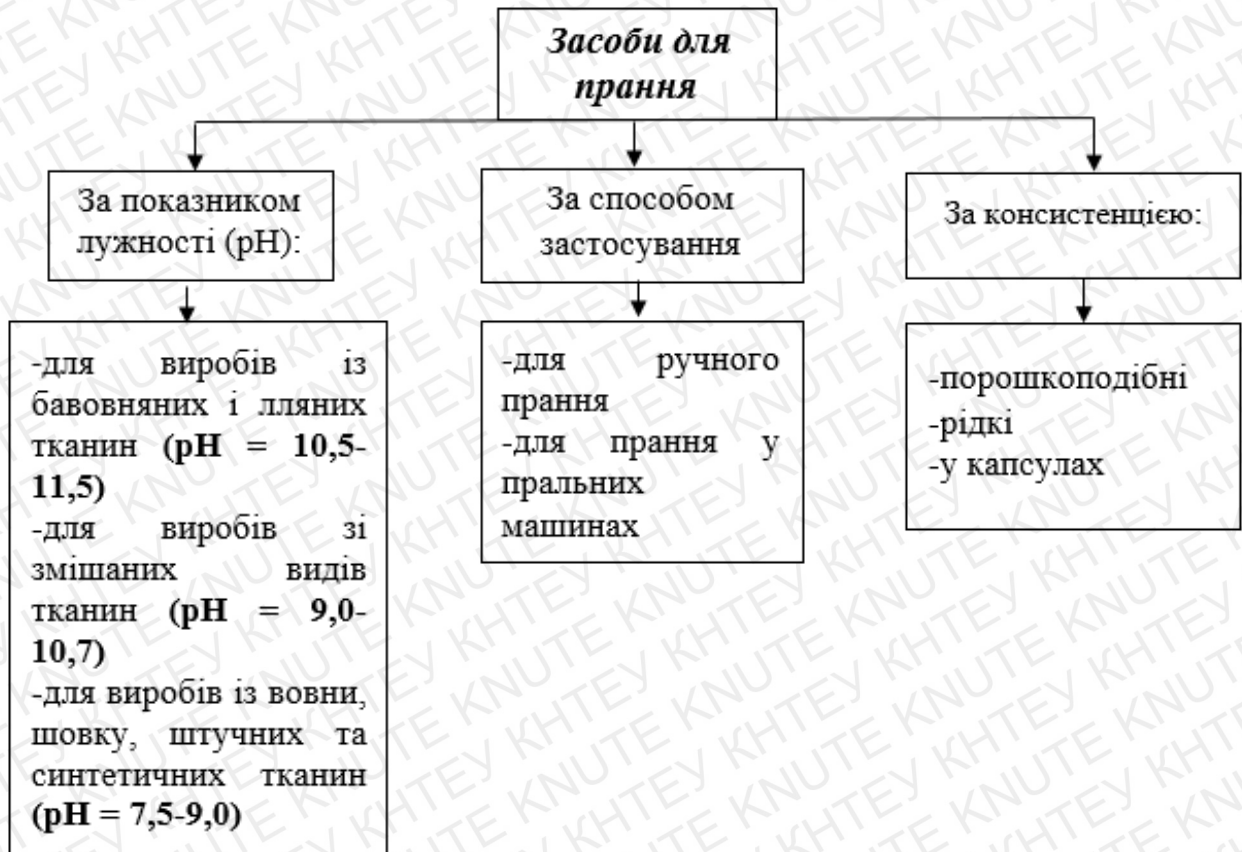

Рис. 2.3. Класифікація засобів для прання

Побудовано автором за [36]

Крім вищенаведеного, засоби для прання класифікуються за наступними ознаками: за кольором білизни, яка буде піддаватися пранню (для білих, чорних, кольорових речей, універсальні), за класом (стандартні, безфосфатні, гіпоалергенні) тощо. Окремо виділяють засоби для прання дитячих речей, що мають такі ж класифікаційні ознаки, що й для звичайних засобів для прання [37].

Особливо користуються попитом у споживачів пральних безфосфатних засобів для прання. Це зумовлено погіршення екологічного стану [38], а також впливом фосфатів на здоров'я людей. В асортименті безфосфатних порошків на українському ринку представлена продукція різного призначення – універсальні, відбілюючі, для виведення плям, підкромалюючі, антистатичні. Безфосфатні порошкоподібні мийні засоби спеціального призначення, які є на вітчизняному ринку, можуть використовуватися для прання речей білого й чорного кольору,

різнокольорових, для делікатних тканин, вовни, дитячої білизни, спортивного одягу [39].

ТОВ «Епіцентр-К» реалізує у своїх магазинах такі популярні бренди, як Losk, Tide, REX, Persil, Ariel, DeLaMark, Ушастный нянь тощо.

Маючи досить широкий асортимент пральних засобів, ТОВ «Епіцентр К» для приваблення потенційних покупців користується різними маркетинговими заходами: рекламні акції, знижки, спільне просування брендів (об'єднання декількох підприємств під час стимулювання продажу своєї продукції). Крім того, сюди можна віднести грошові або інші види заохочень постійних клієнтів, видача сертифікатів або купонів на наступні покупки тощо.

Аналіз асортименту ТОВ «Епіцентр К» здійснено за наступними показниками: за консистенцією, способом прання, виробниками.

Аналіз асортименту дитячих засобів для прання, що реалізуються на ТОВ «Епіцентр К» представлено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Асортимент дитячих пральних засобів, що реалізуються на ТОВ «Епіцентр К» [23]

Група дитячих засобів для прання за призначенням	Кількість різновидів	Частка в структурі асортименту
Пральні порошки	86	66,16
Кондиціонери для білизни	30	23,08
Плямовивідники, відбілювачі	7	5,38
Мило для прання	7	5,38
Всього	130	100

Побудовано автором за [23]

Дані, що наведені у табл. 2.1, проаналізуємо за допомогою діаграми (рис.2.4).

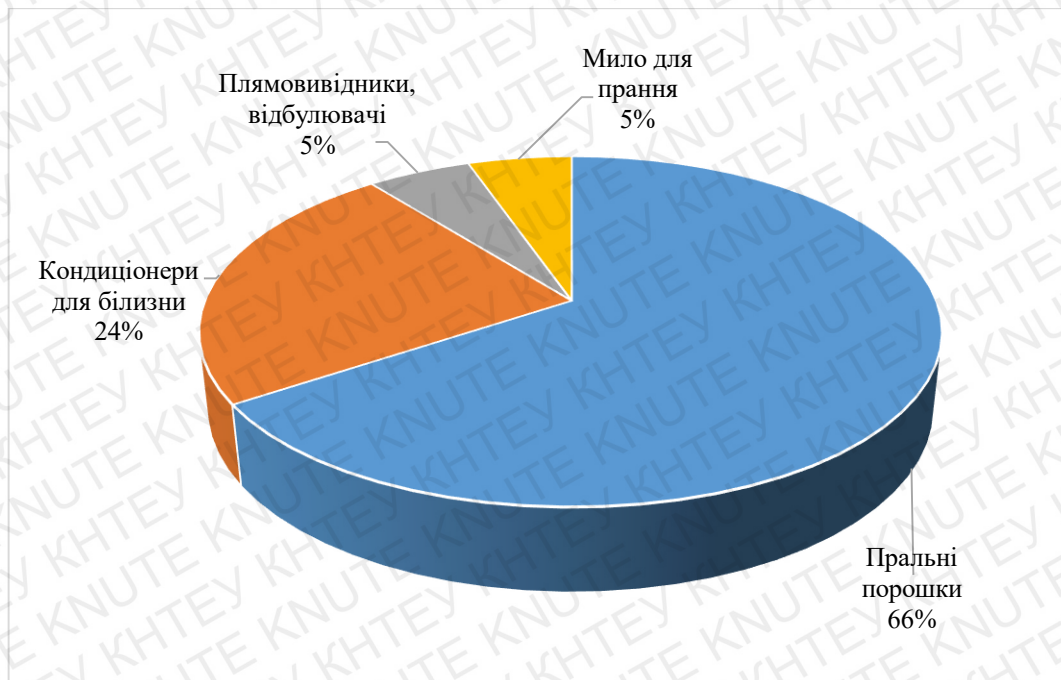

Рис. 2.4. Асортимент дитячих засобів для прання, що реалізуються на ТОВ «Епіцентр К»

Побудовано автором за матеріалами табл. 2.1

З рис. 2.4 бачимо, що ТОВ «Епіцентр К» найбільше реалізує пральні порошки, що займають 66% всього асортименту дитячих засобів для прання. Найменшу частку асортименту дитячих засобів для прання займають плямовивідники, відбілювачі (5%) та мило для прання (5%).

На ринку представлені засоби для прання наступної консистенції: порошкоподібні, рідкі та у капсулах. Проаналізуємо асортимент пральних засобів за цими показником (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Асортимент дитячих пральних засобів за консистенцією, що реалізуються на ТОВ «Епіцентр К» [23]

Група дитячих пральних засобів за консистенцією	Кількість різновидів	Частка в структурі асортименту
Рідка	21	24,42
Порошкоподібна	64	74,42
У капсулах	1	1,16
Всього	86	100

Побудовано автором за [23]

Проаналізуємо отримані дані (табл. 2.2) у вигляді діаграми (рис. 2.5).

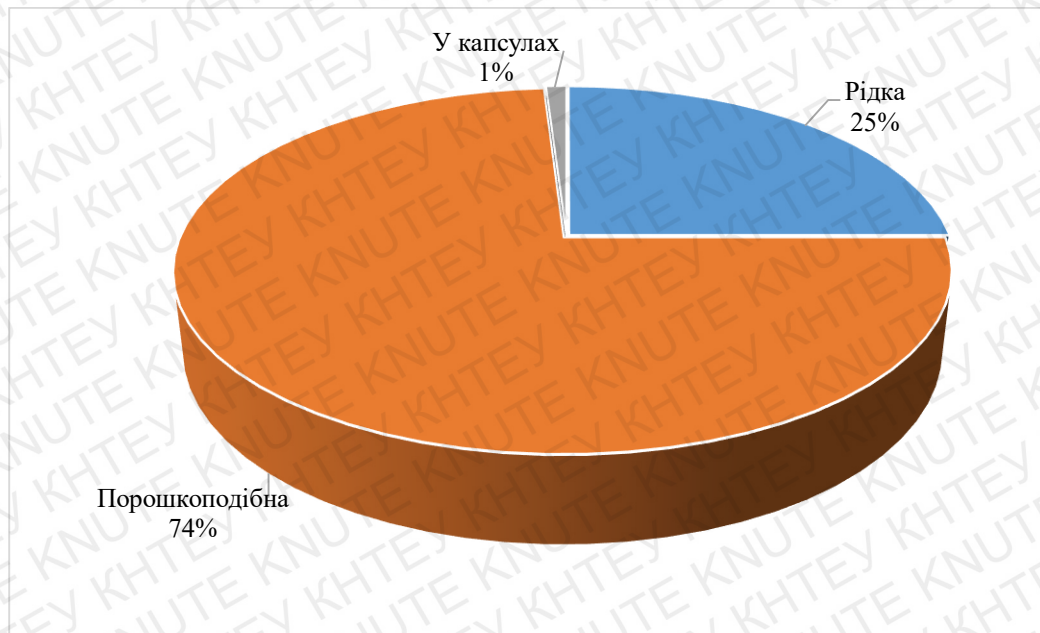

Рис. 2.5. Асортимент дитячих засобів для прання за консистенцією, що реалізуються на ТОВ «Епіцентр К»

Побудовано автором за матеріалами табл. 2.2

Найбільшу частку асортименту дитячих пральних засобів за консистенцією займають порошкоподібні засоби (74%). Найменше у ТОВ «Епіцентр К» представлено дитячих засобів для прання у капсулах (1%).

Дитячі пральні засоби за способом прання розділяються на: засоби для ручного прання, машинного прання, ручного та машинного прання (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Асортимент дитячих пральних засобів за способом прання, що реалізуються на ТОВ «Епіцентр К» [23]

Група дитячих засобів для прання за способом прання	Кількість різновидів	Частка в структурі асортименту
Для ручного прання	2	2,33
Для машинного прання	17	19,77
Для ручного та машинного прання	67	77,90
Всього	86	100

Побудовано автором за [23]

Також проведемо аналіз даних табл. 2.3 за допомогою діаграм (рис. 2.6).

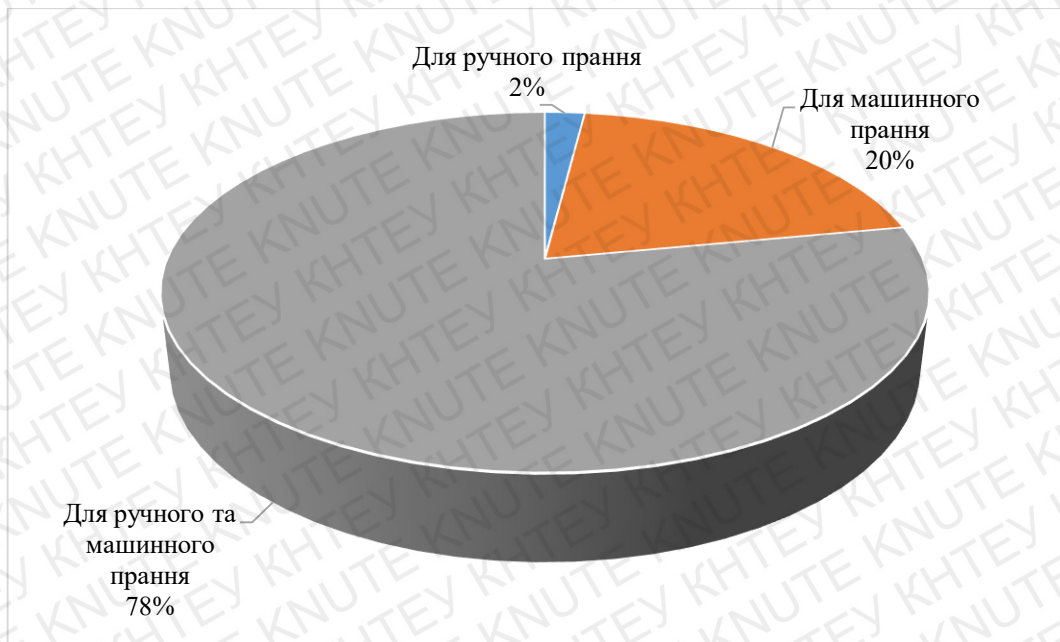

Рис. 2.6. Асортимент дитячих пральних засобів за способом прання, що реалізуються на ТОВ «Епіцентр К»

Побудовано автором за матеріалами табл. 2.3

Найбільшу частку асортименту дитячих пральних засобів займає засоби для ручного та машинного прання (78%). Засоби для машинного прання займають 20% всього асортименту дитячих пральних засобів, а для ручного прання – лише 2%.

Для аналізу асортименту за виробниками ми обрали найбільш популярних виробників пральних засобів. Результати наведемо нижче (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Асортимент дитячих пральних засобів за виробниками, що реалізуються на ТОВ «Епіцентр К» [23]

Група дитячих засобів для прання за виробниками	Кількість різновидів	Частка в структурі асортименту
Procter and Gamble	12	13,95
Henkel	12	13,95
Невская косметика	8	9,30
Сирена	5	5,82
Інші	49	56,98
Всього	86	100

Побудовано автором за [23]

Дані табл. 2.4 проаналізуємо графічно (рис. 2.7).

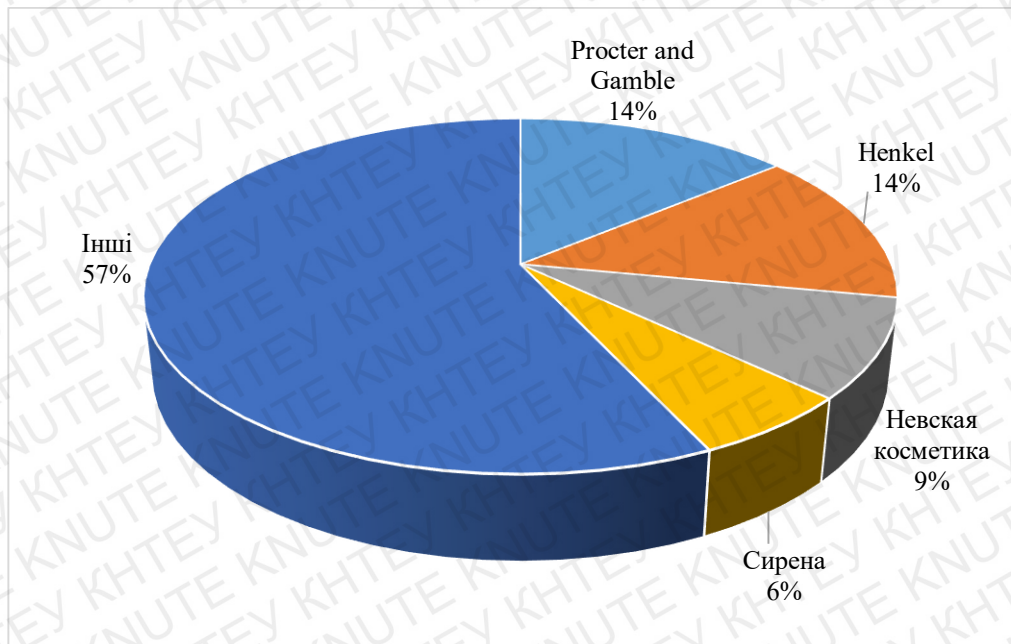

Рис. 2.7. Асортимент дитячих пральних засобів за виробниками, що реалізуються на ТОВ «Епіцентр К»

Побудовано автором за матеріалами табл. 2.4

В асортименті дитячих пральних засобів ТОВ «Епіцентр К» більшу частку займають пральні засоби, що виробляють Procter and Gamble (14%) та Henkel (14%). Виробник «Невская косметика» займає 9% асортименту дитячих засобів для прання, український виробник «Сирена» - 6%.

Отже, провівши аналіз асортименту дитячих пральних засобів, що реалізує ТОВ «Епіцентр К», можемо сказати, що найбільшу частку займають пральні порошки (66%). За консистенцією пральних засобів в асортименту ТОВ «Епіцентр К» переважають порошкоподібні засоби (74%). Найбільшу частку за способом прання займають пральні засоби для ручного та машинного прання (78%). Лідруючі позиції з виробників пральних засобів займають компанія Procter and Gamble та Henkel.

2.3. Оцінка якості та безпечності дитячих засобів для прання

Для проведення оцінки якості засобів для прання були обрані 5 зразків дитячих пральних порошків, що представлені на ринку України. Характеристика зразків наведена у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Характеристика зразків дитячих засобів для прання [40]

Ознаки зразків	Дані про дитячий засіб для прання				
	1	2	3	4	5
Зовнішній вигляд					
Торговельна марка	Ушастий нянь	Teo Bebe	Persil Sensitive	Tide	Tech Babience
Виробник	Невская косметика	Ficosota	Henkel	Procter & Gamble	LG Household & Health Care
Склад	Сульфати (> 30%); кисневмісні відбілюючі речовини (5-15%), аніонні ПАР (5-15%), карбонати (5-15%), силікати (5-15%), цеоліти (5-15%), полікарбоксилати (5-15%); неіоногенні ПАР (<5%), ТАЕД (<5%), піногасник (<5%), антиресорбенти (<5%), фосфонати (<5%); ензими, оптичні відбілювачі, віддушка	5-15% аніонні ПАР; менше 5% неіоногенні ПАР, відбілювачі на основі кисню, фосфонати, полікарбоксилати, катіонні ПАР, мило, ензими, оптичні відбілювачі, парфумерна композиція	5-15% аніонні ПАР; <5% неіоногенні ПАР, полікарбоксилати, фосфонати, мило, ензими, віддушка	5-15% аніонні ПАР; менше 5% неіоногенні ПАР, відбілювачі на основі кисню, фосфонати, полікарбоксилати, цеоліти, ензими, оптичні відбілювачі, ароматизатори	5-15% аніонні ПАР; менше 5% неіоногенні ПАР; цеоліт; агент контролю піноутворення; оптичні підсилювачі яскравості ензими; ароматизуючі речовини

Продовження табл. 2.5

1	2	3	4	5	6
Маса нетто	400 г	2,4 кг	450 г	400 г	1 кг
Спосіб застосування	Для ручного та машинного прання	Для ручного та машинного прання	Для ручного та машинного прання	Для машинного прання	Для ручного та машинного прання
Призначення	Універсальні засоби для дитячої білизни				
Клас	Екологічний	-	Гіпоалергенний	Безфосфатний	Безфосфатний
Країна-виробник	Російська Федерація	Болгарія	Австрія	Німеччина	Республіка Корея
Країна-реєстрація бренду	Російська Федерація	Болгарія	Німеччина	США	Республіка Корея

Отже, склад кожної з досліджуваних торговельних марок різниться. Спільними складовими представлених пральних порошків є аніонні ПАВ, полікарбоксилати, неіоногенні ПАВ та ароматизатори, віддушки, які знаходяться в однаковій концентрації. Також, у чотирьох зразках, крім прального порошку ТМ «Tech Babience», у складі зазначено вміст фосфонатів.

Проаналізувавши склад, можемо зробити висновок, що найбільш безпечним для використання є пральний засіб ТМ «Tech Babience», оскільки він не містить фосфатів або фосфонатів, складові порошку знаходяться у межах норми, що є важливим для дитячих пральних засобів.

Результати дослідження фізико-хімічних показників досліджуваних засобів для прання дитячої білизни наведено в табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Результати дослідження фізико-хімічних показників дитячих пральних порошків

Показники	Вимоги за ДСТУ 2972:2010	Зразки пральних порошків				
		ТМ «Ушастый нянь»	ТМ «Тео Вебе»	ТМ «Persil»	ТМ «Tide»	ТМ «Tech Babience»
Рівень рН (лужність)	9,0-10,7	10	11	10	10	10
Піноутворювальна здатність, см	20,0	5	3,8	6,5	6,5	3
Піностійкість, одиниць	0,2	0,2	0,37	0,35	0,38	0,2

За рівнем рН тільки у зразка №2 (ТМ «Тео Вебе») значення показника є вищим за стандартний на 0,3 од. Результати інших досліджених зразків відповідають вимогам нормативного документу, який становить 9,0-10,7 (дод. Ж).

Піноутворююча здатність та піностійкість є основними показниками, які забезпечують основну функціональну властивість — мийну дію пральних порошків. Після проведення досліджень можемо зробити висновки, що за показниками піностійкості зразки №1 (ТМ «Ушастый нянь») та №5 (ТМ «Tech Babience») відповідають вимозі нормативного документу, який становить 0,2 од. У зразків №2 (ТМ «Тео Вебе»), №3 (ТМ «Persil»), №4 (ТМ «Tide») цей показник є вищим на 0,17 од., 0,15 од. та 0,18 од. відповідно.

Крім того, нами було досліджено відпирання різних забрудників за власною методикою (дод. З). У табл. 2.7 та в дод. И наведені результати дослідження здатності до відпирання представлених дитячих пральних порошків.

Таблиця 2.7

Оцінка здатності дитячих пральних засобів до відпирання

Пральний засіб	Спосіб забруднення		
	Прями від ягід, фруктів	Прями від трави	Прями від акварельної фарби
ТМ «Ушастый нянь»	3	4	3
ТМ «Тео Вебе»	4	5	2
ТМ «Persil»	5	3	3
ТМ «Tide»	4	3	2
ТМ «Tech Babience»	3	3	3

Виходячи з табл. 2.7, можемо сказати, що пральний порошок ТМ «Тео Вебе» оцінено в 5 балів за відпирання плям від трави. Таку ж оцінку отримали пральний порошок ТМ «Persil» за відпирання плям від ягід фруктів (вишні). Жоден пральний засіб повністю не відіправ плями від акварельної фарби. Отже, представлені дитячі засоби для прання повністю не впоралися з видаленням плям з тканини.

Продукція, що надходить у ТОВ «Епіцентр К», поступає з висновками санітарно – епідеміологічної експертизи. Санітарно – епідеміологічна експертиза

продукції була проведена Державною санітарно-епідеміологічною службою України (дод. К). Були встановлені наступні показники:

- ✓ за показниками гострої пероральної токсичності – 4 кл. небезпеки;
- ✓ за показниками перкутанної токсичності – 4 кл. небезпеки;
- ✓ відсутність шкіро-подразнювальної, шкірно-резорбтивної та алергенної активності;
- ✓ залишкова кількість ПАР на тканини після остаточної обробки, не більше – 5 мкг/см² при дотриманні умов використання відповідно до вимог СанПиН № 6026 Б-91 «Санитарные правила и нормы по производству и применению товаров бытовой химии» [41], МУ № 6026 В-91 «Методические указания по гигиенической оценке товаров бытовой химии» [42].

Показники санітарно-епідеміологічної експертизи знаходяться у межах норми.

2.4. Розробка матричної діаграми при плануванні якості дитячих засобів для прання

Матрична діаграма — інструмент, що виявляє важливість різноманітних зв'язків, є основним серед семи інструментів управління та будинком якості. Метою матричної діаграми є зображення зв'язків та кореляцій між завданнями, функціями та характеристиками з виділенням їх відносної ваги [43].

На першому етапі побудови Будинку якості з'ясовано вимоги споживачів завдяки методу анкетування (дод. Л). Після систематизації отриманої інформації визначено, що є найважливішим для споживачів за користування дитячим пральним порошком, а саме: добре виводити типові дитячі забруднення; повністю виполіскуватись; не залишати відчутного запаху на випраних речах; дезинфікувати речі; не викликати алергії (дод. М).

Систематизований перелік цих вимог занесений до Будинку якості у блок «Вимоги споживача» (дод. Н)

Дані вимоги мають різну важливість для споживача, яку було оцінено. За результатами проведеної оцінки було вираховано коефіцієнт вагомості за п'ятибальною шкалою: 5 — дуже важливо, 4 — важливо, 3 — менш важливо, але бажано, 2 — не особливо важливо, 1 — неважливо.

Проаналізувавши всі результати, можемо сказати, що вимоги «не викликати алергію», «добре видалення плям», «універсальність», «не повинен залишати білих плям після прання» та «легкість вимивання з одягу» мають велику цінність для споживачів при купівлі пральних засобів (дод. Н).

Другий етап розгортання функції якості передбачає визначення цінності продукту. Для цього використано метод порівняльного аналізу (бенчмаркінг). На цьому етапі зіставляли задоволення потреб споживачів відповідно до обраного переліку вимог. Задоволеність споживачів досліджуваним пральним порошком порівнювали з пральним порошком відомої торгової марки — потенційним конкурентом. Ці показники також оцінювали за п'ятибальною шкалою (5 — відмінно; 4 — добре; 3 — задовільно; 2 — погано; 1 — незадовільно). В таблиці Будинку якості (дод. Н) наш дитячий пральний порошок представлений білим квадратом (□), а пральний порошок конкурентів — чорним (■).

При порівнянні досліджуваного прального порошку з товаром-конкурентом, більшість показників знаходяться на однаковому рівні, за двома показниками («відсутність запаху» та «добре видалення плям») наш товар має перевагу. Так як не всі показники отримали найвищі бали, то це свідчить про можливість поліпшення нашого товару.

На третьому етапі визначено цілі проекту — вимоги до дитячих пральних порошоків, що необхідно покращити відповідно до побажань споживачів із урахуванням забезпечення їх конкурентоспроможності. Група фахівців-експертів за п'ятибальною шкалою оцінювала кожен вимогу товару. Після проведення мозкового штурму визначено, що першочергового потребують покращення наступні вимоги: «не викликати алергію», «легкість вимивання з одягу» та «цікава упаковка». Перші дві вимоги отримали 4 і 3 бали відповідно, що співпадає з рівнем конкурентів, а вимога «цікава упаковка» отримала оцінку

3 бали, що є нижчим за рівень конкурентів. Проте прийнято рішення про вдосконалення даних вимог до 5, 4 і 4 балів відповідно. Ступінь поліпшення визначено як відношення цільового значення показника до його оцінки в балах, і в першому випадку він становить 1,25, а у двох останніх 1,33. Вагомість очікування споживачів встановлено як добуток рейтингу важливості та ступеня поліпшення (дод. Н).

Для визначення способів втілення вимог споживачів із переліку реалізовано четвертий етап РФЯ. Експертами встановлено перелік показників властивостей, що можна виміряти і які зазначено в технічній та нормативній документації. До них належать: рівень рН (лужність); піноутворюваність; піностійкість; мийна здатність; зовнішній вигляд засобу для прання; вибілювальна здатність; повнота маркування; масова частка фосфатів.

За результатами аналізу та оцінки фахівців-експертів встановлено, які з показників якості пов'язані з тими чи іншими вимогами споживачів. У нашому дослідженні тільки одна вимога споживачів, а саме «цікава упаковка», немає зв'язка з технічними характеристиками.

На п'ятому етапі важливо було правильно визначити силу взаємозв'язків між показниками якості та вимогами споживачів. З цією метою побудовано матрицю зв'язків, яка є центральною частиною Будинку якості (дод. Н).

У клітинках матриці зазначають символи, що встановлюють наявність та силу зв'язку: ● — сильний (9 балів); ○ — середній (3 бали); △ — слабкий (1 бал).

Якщо клітинка пуста, то зв'язок відсутній.

Для кожної характеристики дитячого прального порошку розраховано значущість взаємозв'язків як добуток сили взаємозв'язків та вагомості (%). З метою більш точної оцінки розраховано ступінь пріоритетності для кожного показника, що вказує на те, які з них особливо впливають на задоволення вимог споживачів. Найвищий пріоритет для нашого товару становить «мийна здатність» (29,74 %), «рівень рН (лужність)» (18,37 %) та «масова частка фосфатів» (12,25 %).

На шостому етапі на «даху» Будинку якості показано взаємодію технічних характеристик між собою, а саме в який спосіб їх зміна (покращення) впливатиме на якість решти показників. Сильний зв'язок є між «рівнем рН (лужність)» та «мийною здатністю». При зміні, покращенні рівня рН, ми повинні враховувати норми стандарту. Цей показник залежить від типу тканини. Для універсальних засобів для прання за ДСТУ 2972:2010 [10] рівень рН повинен бути у рамках 9,0 – 10,7. Тобто, ми можемо підвищити даний показник, проте не перевищувати вимоги стандарту [34].

Для прання дитячої білизни краще використовувати засіб, що не буде містити фосфатів. Безфосфатні засоби за здатністю до відпирання нічим не поступаються пральним засобам, що містять фосфати. І головною перевагою даних засобів для прання є їх безпечність для людей та навколишнього середовища.

Отже, ТОВ «Епіцентр К» має лідируючі позиції на ринку України з роздрібною торгівлю. Має досить широкий асортимент товарів, у тому числі товарів широкого вжитку, куди й належать засоби для прання.

Провівши аналіз асортименту дитячих пральних засобів, що реалізуються на ТОВ «Епіцентр К», бачимо, що найбільшу частку займають пральні порошки (66%). За консистенцією переважають позиції займають порошкоподібні засоби для прання (74%). За способом прання найбільш популярними є пральні засоби для машинного та ручного прання (78%). Лідерами з виробників пральних засобів є компанії Procter and Gamble та Henkel. Дані виробники мають досить широкий асортимент, високу якість, привабливі ціни та відомі серед споживачів через рекламу своїх брендів.

Для проведення оцінки якості засобів для прання були обрані 5 зразків дитячих пральних порошків, що представлені на ринку України. Після аналізу складу представлених зразків, можемо зробити висновок, що найбільш безпечним для використання є пральний засіб ТМ «Tech Vabience», оскільки він не містить фосфатів або фосфонатів, складові порошку знаходяться у межах норми.

Далі були проведені дослідження наступних показників: рівень рН (лужність), піноутворення, піностійкість, відпирання різних забрудників. За рівнем рН (лужністю) тільки зразок №2 (ТМ «Тео Вебе») перевищує норму (9,0-10,7) на 0,3 од. Щодо дослідження піноутворювальної здатності, у кожного прального порошку цей показник знаходиться у межах норми (не більше 20 см). За показниками піностійкості зразки №1 (ТМ «Ушастый нянь») та №5 (ТМ«Tech Babiense») відповідають вимогам нормативного документу, який становить 0,2 од. У зразків №2 (ТМ «Тео Вебе»), №3 (ТМ «Persil»), №4 (ТМ «Tide») цей показник є вищим на 0,17 од., 0,15 од. та 0,18 од. відповідно.

Для дослідження відпирання, було обрано наступні забрудники: траву, ягоди та фрукти, акварельну фарбу. Пральний порошок ТМ «Тео Вебе» оцінено в 5 балів за відпирання плям від трави. Таку ж оцінку отримали пральний порошок ТМ «Persil» за відпирання плям від ягід, фруктів (вишні). Жоден пральний засіб повністю не відіправ плями від акварельної фарби. Отже, представлені дитячі засоби для прання повністю не видалили плями з тканини.

При плануванні якості дитячих пральних порошоків, було проведено дослідження вимог споживачів до даного товару і найвагоміші з них перетворено на конкретні показники якості. Визначено пріоритетні властивості та обрано напрямки покращення якості дитячих пральних порошоків.

РОЗДІЛ 3

ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЕПІЦЕНТР К»

3.1. Організація та ефективність зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Епіцентр К» при здійсненні імпорту дитячих засобів для прання

З розвитком глобалізації та поглибленням міжнародних відносин дедалі більше уваги приділяється зовнішньоекономічним процесам. Поняття зовнішньоекономічної діяльності є складним та включає в себе досить велику кількість складових, вимагає здійснення трудомістких торгово-економічних операцій. У більшій мірі розвиток підприємства визначається ступенем його залученості до міжнародних процесів, тому виникає об'єктивна необхідність їх вивчення та дослідження.

В сучасних економічних умовах кількість компаній, які укладають договори з іноземними підприємствами невідомо зростає. Підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності за рахунок проведення експортно-імпортних операцій є одним із пріоритетних напрямів розвитку багатьох підприємств. Саме від системи управління зовнішньоекономічною діяльністю залежить характер та форма функціонування підприємства на світовій арені [44].

Товариство з обмеженою відповідальністю ТОВ «Епіцентр К» має розмір статутного капіталу, що становить 158 609 700,00 грн. Форма власності – недержавна власність. Основним видом діяльності є: код КВЕД 47.78 Інші види роздрібною торгівлі новими товарами в спеціалізованих магазинах. Крім основної, є ще низка другорядних видів діяльності ТОВ «Епіцентр К» [23].

Основним напрямком діяльності ТОВ «Епіцентр К» є торгівля будівельними матеріалами та господарськими товарами.

ТОВ «Епіцентр К» об'єднує мережу торгових центрів «Епіцентр», мережу мультибрендових спортивних магазинів INTERSPORT, онлайн-проект Epicenter.ua, аграрний напрямок і власні виробничі потужності [23].

Організацією імпорту у ТОВ «Епіцентр К» займається відділ зовнішньоекономічної діяльності. Організаційна структура зовнішньоекономічного відділу складається з 13 напрямків, у кожному з яких є менеджер ЗЕД. Відділ зовнішньоекономічної діяльності займається підготовкою зовнішньоторговельних контрактів, збором необхідної документації, роботою з іноземними контрагентами, а також здійснення інших функцій, пов'язаних із зовнішньоекономічною діяльністю.

Імпортна діяльність регулюється національним законодавством, політико-правовими обмеженнями, митними тарифами, системою ліцензування та іншими нетарифними методами зовнішньоекономічного регулювання.

На сьогоднішній день в Україні досить активно формується політика захисту вітчизняного виробника для зменшення частки імпорту товарів, тому існує потреба у встановленні різних обмежень у вигляді короткострокового обмеження, митних бар'єрів та антидемпінгового мита [45].

З 2015 р. частка імпортової продукції, що реалізовується у ТОВ «Епіцентр К» становить 11% всього обороту компанії, і надалі цей показник зменшується. Це ставить за мету впровадження більшого асортименту вітчизняного виробництва і тим самим захист та покращення економічного стану в країні [46].

ТОВ «Епіцентр К» імпортує продукцію з таких країн, як Китай, Туреччина, Іспанія, Польща, Угорщина та інші країни.

Проаналізуємо структуру закупівель дитячих пральних засобів на ТОВ «Епіцентр К» у період 2017-2019 рр. (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Структура закупівель дитячих пральних засобів на ТОВ «Епіцентр К» у період 2017-2019 рр.

Країна-постачальник	Питома вага, %		
	2017	2018	2019
Польща	20,4	22,7	22,9
Німеччина	16,6	14,8	13,3
Чехія	9,6	8,1	7,9
Інші	53,4	54,4	55,9

Складено автором на основі внутрішньої документації підприємства

Найбільшу частку серед країн-постачальників дитячих пральних засобів за період 2017-2019 рр. займає Польща. Питома вага за досліджуваний період зростає. Щодо частки закупівель у Німеччини та Чехії, питома вага має найбільше значення у 2017 р. (16,9% та 9,6% відповідно), а у подальші роки змінювалася у меншу сторону.

ТОВ «Епіцентр К» здійснює свою діяльність відповідно до діючого законодавства України, статуту підприємства. На сьогоднішній день ТОВ «Епіцентр К» має співпрацю з понад 3 000 українських та іноземних постачальників продукції.

Одним з найкрупніших партнерів ТОВ «Епіцентр К» є компанія «Вентиляційні системи VENTS». Це найбільша в світі компанія з виробництва вентиляційного обладнання. Її асортимент налічує понад 15 000 моделей побутового, комерційного та промислового класу [47].

При імпортуванні, основною базисною умовою поставки згідно з Інкотермс 2020 [19], що використовується на ТОВ «Епіцентр К», є FCA з використанням в основному автомобільного транспорту.

Умова поставки FCA Інкотермс 2020 (Free Carrier / Франко перевізник) є найбільш поширеним правилом Інкотермс. Це дуже універсальне правило, що дозволяє відвантажувати товари в різних місцях (за адресою, на терміналі, в порту, аеропорту тощо), які розташовані в країні покупця.

Базис поставки FCA Інкотермс 2020 передбачає два можливих місця відвантаження продавцем товару. Перший варіант - це місце, яке належить продавцю (наприклад, його склад, фабрика, магазин). Для продавця доставка вважається завершеною, коли товар фізично завантажений на транспортний засіб вказаний покупцем. Однак другий варіант застосовується до зазначеного в договорі місця, яке не належить продавцю (морський порт, термінал). У цій ситуації вважається, що відвантаження було здійснено після навантаження товару на транспортний засіб перевізника, оплачене продавцем. Слід зазначити, що вивантаження товару з транспортного засобу не є обов'язком продавця [19].

В сфері непродовольчого ретейлу ТОВ «Епіцентр К» займає лідируючі позиції, оскільки крім локальних місць продажу, веде роздрібну торгівлю через власний інтернет-магазин. У 2018 р. ТОВ «Епіцентр К» визнали кращім ритейлом в сегменті товарів для дому [48]. Проте, поряд з цим, ТОВ «Епіцентр К» має двох конкурентів на ринку України: JYSK Україна та Leroy Merlin Україна.

JYSK – це міжнародна торгова мережа, де можна придбати товари для дому. Компанія JYSK належить до Lars Larsen Group. На сьогодні до складу Групи JYSK входить більше ніж 2 900 магазинів у 51 країні світу [49]. Спеціалізується на продажу матраців, товарів для будинку, меблів і фурнітури.

Leroy Merlin - французька компанія, один з найбільших європейських DIY-ритейлерів. Спеціалізується на продажі товарів для будівництва, ремонту та облаштування житла [50].

Однозначною перевагою ТОВ «Епіцентр К» є широкий асортимент та більше товарних позицій, що представлені у магазинах. Функціонування інтернет-магазинів ТОВ «Епіцентр К» є більш зручним, простим та зрозумілим.

ТОВ «Епіцентр К» для доставки товарів покупцям співпрацює з такими транспортними компаніями, як «Нова пошта», «Meest» і «Justin». Крім того, є власні логістичні потужності. JYSK та Leroy Merlin також співпрацюють з компанією «Нова пошта». Leroy Merlin, крім того, має власну адресну доставку.

Отже, ТОВ «Епіцентр К» є лідером на ринку України з продажу непродовольчих товарів, який має налагоджену співпрацю з іноземними партнерами. Перевагами є власні логістичні потужності, налагоджена робота у локальних торговельних точках та інтернет-магазині, а також власне виробництво: деревообробний завод та завод керамічних плит.

Імпортні операції – це комерційна діяльність, яка пов'язана із закупівлею та ввезенням товарів, робіт, технологій, капіталів іноземного походження на територію країни для реалізації на внутрішньому ринку, подальшого продажу, або реімпорту [51].

Існує багато факторів, які необхідно брати до уваги при здійсненні імпортних операцій. Підприємство повинне враховувати аналіз загального стану ринкової

системи, напрямків розвитку та тенденцій змін. Головними завданнями такого аналізу є:

- характеристика іноземного ринку;
- дослідження потенційних можливостей ринку;
- детальне вивчення сфери збуту;
- дослідження розподілу часток ринку між різними підприємствами;
- вивчення цінової політики на світовій арені;
- вивчення товарної продукції конкурентів.

Після проведення аналізу управління імпортними операціями підприємству необхідно скласти рекомендації для покращення ефективності імпортової ТОВ «Епіцентр К» з огляду на напрямки розвитку, можливості та ресурсний потенціал підприємства. Аналізуючи існуючу імпортну стратегію підприємства потрібно оцінити її ефективність та доцільність, враховуючи конкурентні можливості та здатність отримувати прибуток [52].

Існує дві точки зору на поняття “ефективність ЗЕД підприємства”. В одних джерелах ефективність якої-небудь системи трактується як її пристосування до виконання поставленого завдання, а в інших – як результативність системи, або ступінь використання її можливостей, яка визначається на основі порівняння отриманих економічних результатів з витратами ресурсів на їх досягнення.

Аналіз цих двох підходів до поняття ефективності ЗЕД показує, що вони пов’язані один з одним. Дійсно, чим вище імпортний (експортний, експортно-імпортний) дохід, тим вище ступінь реалізації імпортного (експортного, експортно-імпортного) потенціалу підприємства, а отже, вища ймовірність успіху його зовнішньоекономічної діяльності.

Ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємства – це складна категорія, яка поєднує у собі параметри, що характеризують розвиток внутрішнього та зовнішнього ринків [53]. Показники ефективності показують на практиці доцільність реалізації підприємством тих чи інших зовнішньоекономічних операцій. І для цього варто правильно обрати критерії ефективності.

Головним критерієм оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства є максимальне отримання чистого доходу від імпорتنих операцій [54]. Відповідно до цього критерія, слід обирати найкращі варіанти для співробітництва з зовнішніми торговельними партнерами [55].

На рівні підприємства під економічною ефективністю необхідно розуміти ступінь збільшення доходу від зовнішньоекономічних операцій, отриману як різницю між результатами та витратами на їх реалізацію, а систему показників економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Епіцентр К» можна представити у вигляді двох груп: показники ефективності і показники ефекту [56].

Показники ефекту представляють різницю між доходами та витратами на досягнення в грошовому виразі. Показники ефективності визначаються як відношення результатів до витрат на їх досягнення та розраховуються у відносних показниках: частках, відсотках тощо [57].

Ефективність імпорту – це вигідність імпорту, що вимірюється відношенням вартості імпортного товару, що реалізується на внутрішньому ринку за внутрішніми цінами до його вартості за зовнішньоторговельними цінами. Оцінка ефективності імпортової діяльності – це особливий інструмент, який дає змогу оцінити чи є проведені операції доцільними та вигідними для підприємства [51].

Під час здійснення обґрунтованого підбору індикаторів для оцінювання ефективності імпортової діяльності ТОВ «Епіцентр К» потрібно керуватись певними вимогами, а саме:

- розрахунок індикаторів повинен ґрунтуватись на доступній інформаційній базі, що забезпечуватиме об'єктивність результатів;
- кожен індикатор повинен характеризуватись економічним змістом, тобто повинно бути чітко виражене його функціональне призначення;
- під час розрахунку індикаторів необхідно враховувати взаємозв'язки між ними [52].

Проведемо аналіз основних економічних показників діяльності ТОВ «Епіцентр К» за період 2017-2019 рр. (табл. 3.2). Даний аналіз дає змогу оцінити

загальний поточний стан підприємства та фінансові можливості для подальшого розвитку .

Таблиця 3.2

**Основні економічні показники фінансово - господарської діяльності ТОВ
«Епіцентр К» за період 2017 – 2019 рр., тис. грн**

Показник	Розрахунки по роках, тис. грн.		
	2017	2018	2019
Чистий дохід від реалізації продукції	25 666	28 711	30 280
Собівартість реалізованої продукції	(18 736)	(20 339)	(22 184)
Валовий прибуток	5 647	5 804	5 552
Фінансовий результат від операційної діяльності	5 390	4 908	3 891
Чистий прибуток	2 567	4 020	3 028

Складено автором на основі внутрішньої звітності підприємства

Для детального аналізу економічних показників, розглянемо динаміку їх зміни за період 2017-2019 рр., а також оцінимо абсолютне відхилення та величину темпу приросту (зниження). Результати наведемо у табл. 3.3.

Таблиця 3.3

**Динаміка зміни основних економічних показників фінансово-
господарської діяльності ТОВ «Епіцентр К» за період 2017 – 2019 рр., тис. грн**

Показник	Абсолютне відхилення, тис. грн.		Темп приросту (зниження) показників, %	
	2018/2017	2019/2018	2018/2017	2019/2018
Чистий дохід від реалізації продукції	3 045	1 569	10,61	5,18
Собівартість реалізованої продукції	-1 603	-1 845	7,88	8,32
Валовий прибуток	157	-252	2,71	-4,54
Фінансовий результат від операційної діяльності	-482	-1017	-9,82	-26,14
Чистий прибуток	1453	-992	36,14	-32,76

Складено автором на основі внутрішньої звітності підприємства

З табл. 3.3 бачимо, що дохід від реалізації продукції у 2018 р. становив 28 711 тис. грн, що є більшим на 10,61 % у порівнянні з 2017 р. Найбільшим чистий дохід

від реалізації продукції за період 2017-2019 рр. був у 2019 р., який становив 30 280 тис. грн, що на 5,18 % більше, ніж у 2018 р.

Щодо зростання собівартості реалізованої продукції, то цей показник має зріст у період 2017-2019 рр. і становить 20 339 тис. грн у 2018 р, що на 7,88% більше, ніж у 2017 р. та 22 184 тис. грн у 2019 р, що на 8,32% більше за 2018 р. Це пов'язано зі збільшення виробництва досліджуваної продукції.

Протягом аналізованого періоду ТОВ «Епіцентр К» має позитивні результати діяльності, проте є і тенденція до зниження показників. Чистий прибуток у 2019 р. становив 3 028 тис. грн., що на 32,76 % нижче за попередній рік. Проте у 2018 р. в порівнянні з 2017 р. спостерігається зростання цього показнику до 4 020 тис. грн (зростання на 36,14 %).

Аналіз ефективності імпорту дитячих пральних засобів визначимо за допомогою коефіцієнту імпорту [58]. Для цього використаємо наступні дані:

$$K_{ei} = \frac{Z_i}{B_z}, \quad (3.1)$$

де Z_i - затрати на придбання вітчизняної продукції, аналогічної імпортній;

B_z – загальні витрати на імпорт.

Ефект імпорту E_{ip} визначимо за формулою 3.2. Чим більшим є значення показника, тим більше підприємство отримує прибутку, а імпорту діяльність можна вважати ефективно.

$$E_i = Z_i - B_z, \quad (3.2)$$

де Z_i - затрати на придбання вітчизняної продукції, аналогічної імпортній;

B_z – загальні витрати на імпорт.

Рентабельність імпорту визначимо за формулою 3.3, яка показує розмір прибутку від реалізації імпорту на 1 грн. витрат щодо його придбання:

$$P_i = \frac{E_{ei}}{B_z} * 100\% , \quad (3.3)$$

де $E_{e.i}$ – економічний ефект імпорту;

B_z – загальні витрати на імпорт.

Результати наведемо нижче у табл. 3.4. Розрахунки здійснювалися за даними, наведеними у дод. П.

Таблиця 3.4

**Показники ефективності та ефекту імпорту дитячих пральних засобів на
ТОВ «Епіцентр К» за період 2017-2019 рр.**

Показник	Розрахунки по роках			Відхилення (2018/2017),%	Відхилення (2019/2018), %
	2017	2018	2019		
Ефективність імпорту	1,14	1,125	1,11	1,33	1,35
Ефект від здійснення імпортової діяльності, млн. грн	0,3	0,3	0,3	0	0
Рентабельність імпорту продукції, %	14,29	12,5	10,71	14,32	16,71

Складено автором на основі попередніх розрахунків

Провівши аналіз показників ефективності імпорту (табл. 3.4), можемо зробити висновок, що імпорт є ефективним, оскільки показник приймає значення більше одиниці. Отримані дані зобразимо графічно та проаналізуємо на рис. 3.1.

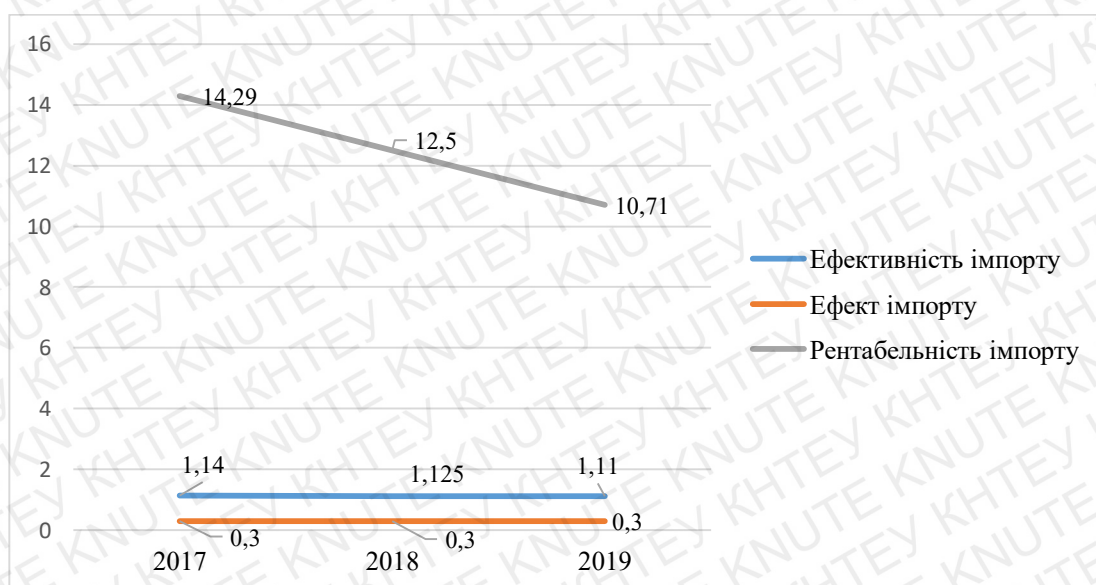

Рис. 3.1. Показники ефективності імпорту дитячих пральних засобів на ТОВ
«Епіцентр К»

Складено автором на основі табл. 3.4

Щороку у період з 2017-2019 рр. ефективність імпорту спадає на 1,3%. Це показує, що ТОВ «Епіцентр К» зменшує обсяги постачання імпортової продукції, а, отже, і її реалізації у торговельних мережах.

Ефект імпортової діяльності у досліджуваний період залишається не змінним і становить 300 тис. грн. Показники рентабельності імпорту ТОВ «Епіцентр К» зменшується у досліджуваний період: у 2018 р. показник став менше на 14,32%, а у 2019 р. – на 16,71% у порівнянні з попереднім періодом. Рівень ефективності імпортової діяльності ТОВ «Епіцентр К» є досить високим за 2017-2019 рр.

3.2. Обґрунтування напрямків підвищення ефективності імпортової діяльності ТОВ «Епіцентр К»

Для забезпечення конкурентоспроможності ТОВ «Епіцентр К» на зовнішньому ринку потрібна стратегія зовнішньоекономічної діяльності, тобто єдиний напрямок, який буде враховувати внутрішні можливості підприємства та ринкові умови, в яких йому доводиться функціонувати.

На ефективність зовнішньоекономічних операцій можуть впливати наступні фактори: митні платежі, схема митного оформлення, транспортування, нетарифні обмеження, маркетинг, безпека та ризики, тощо.

Ефективність зовнішньоекономічної операції з одного боку залежить від вигод, набутих від її здійснення, з іншого боку від витрат на проведення операції. Витрати на зовнішньоекономічну операцію виникають на кожному етапі починаючи від ідеї до її реалізації, від початку проведення маркетингових досліджень до моменту поставки товару замовнику [59].

Для покращення розуміння ефективності імпортової діяльності ТОВ «Епіцентр К» та розробки напрямків підвищення ефективності діяльності імпорту на підприємстві, доцільним є проведення SWOT – аналізу. Дані наведемо нижче у табл. 3.5.

Таблиця 3.5

SWOT – аналіз імпорту дитячих засобів для прання на ТОВ «Епіцентр К»

Внутрішнє середовище	Сильні сторони	Слабкі сторони
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Висока якість продукції 2. Висока пізнаваність компанії 3. Великий обсяг продажів 4. Доступні ціни 5. Велика кількість магазинів із значною площею торговельних залів 6. Ефективність роботи маркетингового відділу 7. Кваліфікований персонал 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Недостатньо широкий асортимент дитячих засобів для прання 2. Зависокі ціни на деякі позиції 3. Конкуренція на ринку
Зовнішнє середовище	Можливості	Загрози
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Можливості використання новітніх технологій, обладнання 2. Розширення товарного асортименту 3. Налагодження стійких зв'язків зі споживачами 4. Більш активна торгівля через Інтернет-магазин 5. Співпраця з іншими постачальниками дитячих пральних засобів 6. Стійкий попит 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зниження рівня цін 2. Зростання темпів інфляції 3. Посилення конкуренції 4. Збої в поставках товарів 5. Нестабільна політична ситуація в країні 6. Законодавче регулювання

Розроблено автором

Після проведення SWOT – аналізу ми встановили, що ТОВ «Епіцентр К» має багато можливостей, щоб подолати загрози за допомогою сильних сторін, обмежити впливу слабких сторін, що забезпечить підприємству більше конкурентні переваги. Сюди можна віднести: розширення наявного товарного асортименту дитячих пральних засобів з урахуванням потреб покупців та попиту на нього; заохочення споживачів за допомогою різноманітних акційних пропозицій, подарунків тощо.

Найбільшою перевагою для ТОВ «Епіцентр К» є посилення позицій на ринку України, відкриття більшої кількості точок продажу. Необхідно дослідити попит та вимоги споживачів, а також рівень життя населення областей, щоб знати їх купівельну спроможність.

Зважаючи на проведений аналіз та оцінку ефективності імпортової діяльності ТОВ «Епіцентр К», а також враховуючи те, що підприємство хоче впроваджувати більше продукції вітчизняного виробника, одним із напрямів підвищення ефективності операцій імпорту є поставка іноземної сировини для виробництва в Україні дитячих пральних засобів. Варто звернути увагу на вартість сировини та транспортні витрати, які несе підприємство на її доставку, або які попередньо включені у вартість сировини.

Також важливим є вибір постачальника. Для пошуку постачальника необхідно володіти актуальною інформацією про стан ринку сировини для виробництва дитячих пральних засобів, дізнатися про всіх можливих імпортерів, та умови співпраці з ними, оцінити якість запропонованої продукції. Важливим є також показник надійності та наскільки ефективно підприємство здійснює свою діяльність. При здійсненні аналізу потенційних постачальників необхідно оцінити їх за наступними показниками:

- 1) ціна товару;
- 2) якість товару;
- 3) надійність поставок (дотримання постачальником зобов'язань по строках поставки, асортименту, комплектності, якості, кількості товару);
- 4) відстань між постачальником і споживачем;
- 5) строки виконання поточних та екстрених замовлень;
- 6) наявність у постачальника резервних потужностей;
- 7) організація управління якістю у постачальника;
- 8) фінансовий стан, кредитоздатність постачальника [60].

Серед виробників на світовому ринку сировини для дитячих пральних засобів варто виділити наступних потенційних постачальників: «Solvay» (Німеччина), «Sasol» (Німеччина), «Unger» (Норвегія), «Puyang Hongye Environment Protections New Materials CO., LTD» (Китай), проаналізувати та порівняти їх показники, а також з вартістю сировини у вітчизняного виробника (« Барва »).

Порівняємо ціни на сировину для виробництва дитячих пральних порошків даних підприємств (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Порівняння ціни на сировину потенційних постачальників

Показник	Постачальники сировини				
	Solvay	Sasol	Unger	Puyang Hongye Environment Protections New Materials CO., LTD	Барва
Ціна за 1 т. сировини, тис. грн	540	514	649	490	602

Побудовано автором за [61-65]

З табл. 3.6 бачимо, що найдешевшу ціну пропонує китайська компанія, яка становить 490 тис. грн., а найдорожчу – норвезька компанія «Unger» (625 тис. грн). Така різниця у ціні зумовлена різними витратами на виробництво та реалізацію, а також якістю сировини.

З представлених постачальників сировини для виготовлення дитячих засобів для прання найнижчу якість продукції має компанія з Китаю [64]. Інші представники надають сировину високої якості, що дозволить зменшити витрати виробництва, збільшити випуск готової продукції.

Розрахуємо рейтинги постачальників для порівняння та вибору найоптимальнішого імпортера сировини (табл. 3.7).

Таблиця 3.7

Розрахунок рейтингу постачальників

Критерії вибору постачальника	Питома вага критерію	Оцінка значення критерію за 10-ти бальною шкалою				
		Solvay	Sasol	Unger	Puyang Hongye Environment Protections New Materials CO., LTD	Барва
1	2	3	4	5	6	7
Надійність постачання	0,25	8	8	8	7	8
Ціна сировини	0,20	7	8	5	9	6
Якість продукції	0,15	9	9	9	6	9
Час поставки	0,10	7	7	7	6	9
Умови оплати	0,05	8	8	7	7	9

Продовження табл. 3.7

1	2	3	4	5	6	7
Транспортне сполучення та близькість розташування	0,15	8	8	7	6	10
Можливість позапланових поставок	0,05	8	8	6	5	7
Фінансовий стан постачальника	0,05	10	10	10	8	7
Всього	1,00	7,95	8,15	7,25	6,95	8,1

Побудовано автором за [61-65]

Отже, за наведеними розрахунками, можемо сказати, що кращім потенційним імпортером є підприємство «Sasol», що знаходиться на території Німеччини. Перевагами підприємства є нижча ціна на сировину, в порівнянні з конкурентами, висока якість, вигідне транспортне сполучення та територіальна близькість з Україною.

Підприємство працює на умовах поставки – DPU Інкотермс 2020 [19], тобто всі витрати на доставку сировини до Львівської митниці бере на себе імпортер. ТОВ «Епіцентр К» здійснює доставку із митниці до заводу у місті Запоріжжя за допомогою автомобільного транспорту компанії «ASSTRA». Перевагами автомобільного перевезення є: мобільність, мінімальний термін доставки, транспортування вантажу у точно зазначений термін. Також можливість зміни маршруту у процесі перевезення [66].

ТОВ «Епіцентр К» не має власних виробничих потужностей товарів побутової хімії. Саме тому, можемо запропонувати виготовлення дитячих пральних засобів на вітчизняних заводах побутової хімії, такому як ТОВ «Бара».

Основними напрямками діяльності ТОВ «Бара» є: виробництво побутової хімії під власними торговими марками та під торговими марками замовника (Private Label); виготовлення пакетів з різних полімерних плівок із поверхневим та міжшаровим друком; фасування товарів непродовольчої групи.

ТОВ «Бара» володіє сучасними технологіями та обладнанням, має комп'ютерний та лабораторний контроль на кожному етапі виробництва, а також контроль сировини, що буде використовуватися для майбутньої продукції [67].

Даний напрям допоможе вивести на ринок новий товар, що задовольнить потреби покупців. ТОВ «Епіцентр К» ставить за мету впровадження більшої кількості продукції українського виробництва і цим розширити асортимент вітчизняних дитячих засобів для прання.

Крім того, ще одним напрямом підвищення ефективності імпортової діяльності ТОВ «Епіцентр К» є зміна умови поставок. Дана стратегія є найбільш оптимальною, бо спрямована на зниження витрат і, як наслідок, збільшення прибутку. Найбільш оптимальними умовами поставки є DPU та DDP Інкотермс 2020, оскільки мінімізують зобов'язання покупця [19].

Можна відзначити також і внутрішні заходи, що стосуються стратегії закупівель. Це стосується організації персоналу компанії з метою отримання більше результатів від діяльності фахівців. Зокрема, слід відзначити заходи щодо стимулювання співробітників відділу постачання. Одним з критеріїв може бути загальна сума зниження рівня запасів в цілому по всій групі товарів, яку веде менеджер. При цьому необхідно оцінити зміни сумарного рівня надлишкових запасів в кінці кожного звітного періоду в порівнянні з попереднім. Також визначити, хто зі співробітників відділу забезпечив рівень позитивної тенденції, а хто – негативної та тощо.

Отже, ТОВ «Епіцентр К» займає лідируючі позиції на ринку України з продажу непродовольчих товарів. Основним напрямком діяльності є торгівля будівельними матеріалами та господарськими товарами. Перевагами ТОВ «Епіцентр К» є власні логістичні потужності, налагоджена робота у локальних торговельних точках та інтернет-магазині, співпраця з вітчизняними та іноземними партнерами, а також власне виробництво: деревообробний завод та завод керамічних плит.

ТОВ «Епіцентр К» активно займається зовнішньоекономічною діяльністю. Проаналізувавши ефективність імпорту дитячих засобів для прання у період 2017-

2019 рр., робимо висновок, що дана діяльність є ефективною. Проте щороку показник ефективності спадає на 1,3 %, що свідчить про зменшення обсягів поставки імпоротної продукції.

Враховуючи те, що ТОВ «Епіцентр К» ставить за мету впровадження більшої кількості вітчизняної продукції, напрямками підвищення ефективності імпоротної діяльності є закупівля імпоротної сировини для подальшого виробництва в Україні дитячих пральних засобів, зміна умов поставки продукції, а також внутрішні заходи організації персоналу компанії.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

На українському ринку засобів для прання, миття та чищення переважає імпортна продукція з Польщі, Німеччини та Чехії. Провідними компаніями на ринку синтетичних мийних засобів України залишаються Procter & Gamble, Henkel.

Національним лідером у виробництві синтетичних мийних засобів є ТОВ «Завод побутової хімії МИЛАМ».

За 2019 р. вартість ввезення в Україну засобів для прання, миття та чищення становить 197 449 тис. дол. США, а вивезення – 12 284 тис. дол. США. Це свідчить про те, що сальдо торговельного балансу є негативним.

Якість та безпечність засобів для прання регулюється законодавчими актами – технічним регламентом, нормативними документами. Продукція не приймається до торговельного підприємства без відповідних документів.

Імпортна діяльність підприємства є складним процесом. Для його здійснення необхідно дослідити та проаналізувати кон'юнктуру ринку, вивчити попит на товари серед споживачів, визначити вимоги до потенційних продавців, обрати тип посередництва та базисні умови поставки, які будуть найбільш вигідними для підприємства. Крім того, вагоме значення мають створені в країні умови для здійснення імпортової діяльності підприємства та підтримка її розвитку на національному рівні.

Оцінка якості дитячих пральних порошків включала наступні дослідження: відповідність маркування вимогам Технічного регламенту, рівень рН (лужності), піноутворювальна здатність, піностійкість, здатність до відпирання. Дослідження проводилися за стандартними та авторською методикою в лабораторії Київського національного торговельно-економічного університету. Досліджувалися зразки дитячих пральних порошків, що реалізуються на ТОВ «Епіцентр К».

Провівши аналіз асортименту дитячих пральних засобів, що реалізуються на ТОВ «Епіцентр К», бачимо, що найбільшу частку займають пральні порошки (66%). За консистенцією переважаючі позиції займають порошкоподібні засоби для прання (74%). Найбільш популярними за способом прання є пральні засоби для

машинного та ручного прання (78%). Лідерами з виробників пральних засобів є компанії Procter and Gamble та Henkel.

Для проведення оцінки якості засобів для прання були обрані 5 зразків дитячих пральних порошків. Після аналізу складу представлених зразків, можемо зробити висновок, що найбільш безпечним для використання є пральний засіб ТМ «Tech Babiense», оскільки він не містить фосфатів або фосфонатів, складові порошку знаходяться у межах норми.

За рівнем рН (лужністю) тільки зразок №2 (ТМ «Тео Вебе») перевищує норму (9,0-10,7) на 0,3 од. Щодо дослідження піноутворювальної здатності, у кожного прального порошку цей показник знаходиться у межах норми (не більше 20 см). За показниками піностійкості зразки №1 (ТМ «Ушастый нянь») та №5 (ТМ «Tech Babiense») відповідають вимогам нормативного документу, який становить 0,2 од. У зразків №2 (ТМ «Тео Вебе»), №3 (ТМ «Persil»), №4 (ТМ «Tide») цей показник є вищим на 0,17 од., 0,15 од. та 0,18 од. відповідно.

Для дослідження відпирання було обрано наступні забрудники: траву, ягоди та фрукти, акварельну фарбу. Пральний порошок ТМ «Тео Вебе» оцінено в 5 балів за відпирання плям від трави. Таку ж оцінку отримали пральний порошок ТМ «Persil» за відпирання плям від ягід, фруктів (вишні). Жоден пральний засіб повністю не відіправ плями від акварельної фарби. Отже, представлені дитячі засоби для прання повністю не видалили плями з тканини.

При плануванні якості дитячих пральних порошків, було проведено дослідження вимог споживачів до даного товару і найвагоміші з них перетворено на конкретні показники якості. Визначено пріоритетні властивості та обрано напрямки покращення якості дитячих пральних порошків.

Імпортна діяльність ТОВ «Епіцентр К» регулюється національним законодавством, політико-правовими обмеженнями, митними тарифами, системою ліцензування та іншими нетарифними методами зовнішньоекономічного регулювання.

З 2015 р. частка імпортової продукції, що реалізовується у ТОВ «Епіцентр К» становить 11% всього обороту компанії, і надалі цей показник зменшується. Це

ставить за мету впровадження більшого асортименту вітчизняного виробництва і тим самим захист та покращення економічного стану в країні.

ТОВ «Епіцентр К» імпортує продукцію з таких країн, як Китай, Туреччина, Іспанія, Польща, Угорщина та інші країни. Найбільшу частку серед країн-постачальників дитячих пральних засобів за період 2017-2019 рр. займає Польща. Питома вага за досліджуваний період зростає.

При імпортуванні, основною базисною умовою поставки, що використовується на ТОВ «Епіцентр К», є FCA з використанням в основному автомобільного транспорту.

Провівши аналіз показників ефективності імпорту дитячих пральних засобів, можемо зробити висновок, що імпорт є ефективним, оскільки показник приймає значення більше одиниці. Щороку у період з 2017-2019 рр. ефективність імпорту спадає на 1,3%. Це показує, що ТОВ «Епіцентр К» зменшує обсяги постачання імпортової продукції, а, отже, і її реалізації у торговельних мережах.

За результатами виконаних досліджень, можна зробити наступні пропозиції:

- ввести в дію нову редакцію Технічного регламенту мийних засобів, де б зазначалися вимоги до їх безпеки ;
- вжити заходи для усунення ввезення неякісних пральних засобів для дитячої білизни;
- здійснити закупівлю імпортової сировини високої якості для подальшого виробництва дитячих пральних засобів на території України;
- пошук надійних постачальників іноземної сировини та робота на вигідних умовах поставки, що мінімізують ризики покупця.

Для реалізації імпортних дитячих пральних порошків, ТОВ «Епіцентр К» може заключити договір з іноземними представниками не на умовах закупки, а на умовах реалізації їх товару. Це дасть змогу частково покрити збитки від нереалізованого товару та цим підвищити ефективність імпортової діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Демкевич О. Я., Барна М. Ю. Стан та тенденції розвитку ринку синтетичних мийних засобів. Київ : Науковий вісник НЛТУ України. 2012. Вип. 22.5. 183 – 187 с.
2. Аналіз ринку побутової хімії в Україні. URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/726> (дата звернення: 27.03.2020).
3. Деева О. Парфюмерія. Косметика Химия Украины. 2010. № 4 (250). 23 с.
4. ТОВ «Завод побутової хімії «МИЛАМ». URL: <http://milam.in.ua/index.php?id=16> (дата звернення: 27.03.2020).
5. Каталог українських виробників. URL: <https://madeinua.org> (дата звернення: 27.03.2020).
6. Волошина С. В., Козлова В. В. Стан і перспективи розвитку ринку синтетичних мийних засобів в Україні. Київ : Економіка та суспільство. 2017. №10. 222 – 225 с.
7. Зовнішня торгівля України за товарними групами з усіма країнами. URL: <http://sfs.gov.ua/ms/f2> (дата звернення: 28.03.2020).
8. Зовнішня торгівля України із зазначенням основних країн-контрагентів. URL: <http://sfs.gov.ua/ms/f3> (дата звернення: 28.03.2020).
9. Про затвердження Технічного регламенту мийних засобів: Постанова Кабінету Міністрів України № 717 від 20.08.2008 (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/717-2008-%D0%BF> (дата звернення: 28.03.2020).
10. ДСТУ 2972:2010. Засоби мийні синтетичні порошкоподібні. Загальні технічні вимоги та методи випробування. [Чинний від 2011–07–01]. Держстандарт України, Київ. 2011. 8 с.
11. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України № 959-ХІІ від 16.04.1991 р. (редакція від 14.10.2020 р.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12> (дата звернення: 02.04.2020).

12. Новицький В. Є. Міжнародна економічна діяльність України. Київ: КНЕУ, 2003. 948 с.
13. Загородній А.Г., Вознюк Г. Л. Зовнішньоекономічна діяльність: термінол. слов. Київ: Кондор, 2007. 168 с.
14. Експорт та імпорт України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/eximp/> (дата звернення: 02.04.2020).
15. Оформлення імпорту. URL: http://www.import-export.kiev.ua/customs_broker-import.html (дата звернення: 02.04.2020).
16. Білоус О. О. Правове регулювання експортно-імпортних операцій в Україні. Київ : Форум права, 2011. № 2. 64 – 69 с.
17. Ткаченко Л. Маркетинг послуг: підручник. Київ: Центр навч. літ-ри, 2003. 192 с.
18. Шевченко О.Р. Управління імпортною діяльністю підприємства (на прикладі ТОВ «Трейд-Шуз»): автореф. дис. на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістр : спец. 8.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності». Київ, 2016. 25 с.
19. Інкотермс 2020. URL: https://knowledge.allbest.ru/international/3c0b65625b2ac79a5d43a88421316c36_0.html (дата звернення: 10.04.2020).
20. Організація імпортової діяльності підприємства ТОВ "Пластик Україна". URL: https://knowledge.allbest.ru/international/3c0b65625b2ac79a5d43a88421316c36_0.html (дата звернення: 10.04.2020).
21. Справляння митних платежів (ст.289–304). URL: <http://sfs.gov.ua/mk/rozdil-9/glava-43/> (дата звернення: 10.04.2020).
22. Ефективне управління імпортними операціями на підприємстві. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/43679/1/Derevyanco_nacionalne.pdf (дата звернення: 12.04.2020).
23. Офіційний сайт компанії ТОВ «Епіцентр К». URL: <https://epicentrk.ua/ua/info/about/> (дата звернення: 24.04.2020).
24. Позбавлення плям від дитячих випадковостей. URL: <http://ogo.ua/articles/view/2013-11-02/44285.html> (дата звернення: 24.04.2020).

25. Як вивести різні плями з дитячого одягу : безпечні методи. URL: <https://www.ilady.in.ua/2016/09/pljamy-na-dytjachomu-odjazi.html> (дата звернення: 24.04.2020).
26. Як вивести плями з одягу: корисні поради, чим відіпрати улюблені. URL: https://maximum.fm/yak-vidaliti-plyami-korisni-poradi-ta-oglyad-pralnih-mashin_n148022 (дата звернення: 24.04.2020).
27. Рятуюємо дитячий одяг: як вивести плями. URL: <https://publish.com.ua/ditlakh-y-i-dity/ryatuemo-dityachij-odyag-yak-vivesti-plyami.amp.html> (дата звернення: 24.04.2020).
28. Поради по догляду за дитячим одягом. URL: <https://modnasonya.com.ua/ua/strika-detskoj-odezhdy-sovety-statya> (дата звернення: 24.04.2020).
29. Ланциські Є., Мрук Х., Янушек Х., Личак Я., Матушак–Фляйшман А. Основи комплексного управління якістю (TQM); пер. з польської. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. 289 с.
30. Мардар М. Р., Жигунов М. Р., Значек Р. Р. Розробка нового продукту оздоровчого призначення за допомогою QFD-методології: Східноєвропейський журнал передових технологій. 2016. № 2/11. 42 – 47 с.
31. Практика применения СФК-QFD. URL: http://www.up-pro.ru/library/quality_management/QMS_methodology/practice-primeneniya-sfk-qfd.html (дата звернення: 08.05.2020).
32. Малахова Ю. Г. Левшина В. В., Корнилова Т. В., Репях С. М. Планирование качества тетрадей. URL: <https://ria-stk.ru/mmq/adetail.php?ID=7762> (дата звернення: 8.05.2020).
33. Баумгартен Л. В. Использование концепции «Дом качества» в сфере гостиничных услуг. Методы менеджмента качества. 2009. № 2. 20 – 24 с.
34. Осієвська В., Михайлова Г., Галько С. Формування якості ковдр з об'ємними наповнювачами. Київ: Міжнар. наук.-практ. журн. «Товари і ринки», 2019. № 4. 16 – 25 с.
35. Український класифікатор товарів зовнішньо-економічної діяльності. URL: <http://ares.ua/uk/codesearch> (дата звернення: 11.05.2020).

36. Засоби для прання, миття та чищення. URL: https://comexpert.pto.org.ua/?option=com_k2&view=item&id=3836:3836 (дата звернення: 11.05.2020).
37. Класифікація мийних засобів. URL: <https://studopedia.info/9-21816.html> (дата звернення: 20.05.2020).
38. Pattusamy V., Nandini N., Bheemappa K. Detergent and Sewage Phosphates entering into Lake Ecosystem and Its Impact on Aquatic Environment. International Journal of Advanced Research. 2013. Volume 1. Issue 3. 129 – 133 p.
39. Коломієць Т. М., Черняк Л. В. Якість безфосфатних порошків для прання білизни. Київ : Міжнар. наук.-практ. журн. «Товари і ринки», 2017. №1. 50 – 57 с.
40. Єсаулова М. С. Оцінка якості засобів для прання дитячого одягу. Митна справа: практичний аспект: зб. наук. ст. студ. Київ. нац. торг-екон. ун-т. Київ, 2020. 321 – 327 с.
41. Сан ПиН № 6026 Б-91 «Санитарные правила и нормы по производству и применению товаров бытовой химии». URL: <https://files.stroyinf.ru/Index2/1/4293740/4293740099.htm> (дата звернення: 10.06.2020).
42. МУ № 6026 В-91 «Методические указания по гигиенической оценке товаров бытовой химии». URL: http://www.libussr.ru/doc_ussr/usr_19325.htm (дата звернення: 10.06.2020).
43. Інструменти управління якості. URL: <https://studfile.net/preview/5593585/page:9/> (дата звернення: 10.06.2020).
44. Мочерний С. В. Економічна енциклопедія. Том 1. Київ: Видавничий центр “Академія”, 2000. 864 с.
45. Савченко А. Г. Макроекономіка: навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. Київ: КНЕУ, 1999. 120 с.
46. Епіцентр – зроблено в Україні. URL: <https://trademaster.ua/newsukraine/20100> (дата звернення: 15.09.2020).
47. В Епіцентрі партнери. URL: <https://epicentrk.ua/articles/v-epitsentre-partnerstva.html> (дата звернення: 15.09.2020).

48. Мережа ТЦ «Епіцентр» визнана кращим ритейлером 2018 року в сегменті товарів для дому та затишку. URL: <https://epicentrk.ua/ua/news/merezha-tts-epitsentr-viznana-krashchim-riteylerom-2018-roku-v-segmenti-tovariv-dlya-domu-ta-zatishku.html> (дата звернення: 03.10.2020).
49. Офіційний сайт компанії «Jusk». URL: <https://jusk.ua/vse-pro-jusk> (дата звернення: 03.10.2020).
50. Офіційний сайт компанії «Leroy Merlin». URL: <https://www.leroymerlin.ua/ru/> (дата звернення: 03.10.2020).
51. Ткаченко Л. Маркетинг послуг: підручник. Київ: Центр навч. літ-ри, 2003. 192 с.
52. Мельник О. Г., Логвиненко Ю. Л. Індикатори оцінювання ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства: Вісник Національного університету "Львівська політехніка", 2007. № 599. 124 – 130.
53. Залізнюк В. П., Кендюхов О. В. Можливості та напрями розвитку експортної діяльності підприємств в умовах інтеграції України в європейський економічний простір: Проблеми і перспективи розвитку підприємництва, 2015. № 2 (9). 91 – 96 с.
54. Козак Ю. Г. Зовнішньоекономічна діяльність: підприємство–регіон: монографія. Київ: Центр навчальної літератури, 2016. 240 с.
55. Швагер О.Р. Ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємств: формування методики аналізу. URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/7046/89.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 29.10.2020).
56. Курочкина Э. С. Влияние ценовой политики на внешнеэкономическую деятельность предприятия. Ставролит: KANT, 2012. 43 – 46 с.
57. Бондар В.Ю., Дунська А.Р. Особливості формування ефективного механізму управління зовнішньоекономічною діяльністю на підприємстві: Збірник наукових праць V Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. Київ: НТУУ «КПІ» ВПІ ВПК «Політехніка», 2014. 262 – 265 с.

58. Иванов И.В., Баранов В. В. Финансовый менеджмент. Стоимостный подход: учебное пособие. Альпина Паблишер, Альпина Бизнес Букс, 2016. 502 с.
59. Шляхи підвищення ефективності зовнішньоекономічних операцій підприємств. URL: http://www.rusnauka.com/11_EISN_2010/Economics/64169.doc.htm (дата звернення: 10.11.2020).
60. Якубовський М. Ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємств в Україні : Актуальні проблеми економіки, 2008. № 6. 9 – 14 с.
61. Офіційний сайт компанії «Solvay». URL: <https://www.solvay.com/en/> (дата звернення: 15.11.2020).
62. Офіційний сайт компанії «Sasol». URL: <https://www.sasol.com/> (дата звернення: 15.11.2020).
63. Компанія «Unger». URL: <https://www.ebay.co.uk/> (дата звернення: 15.11.2020).
64. Офіційний сайт компанії «PUYANG HONGYE ENVIRONMENT PROTECTION NEW MATERIALS CO.,LTD». URL: <http://www.toocle.com/English/show/1151046/other-index.html> (дата звернення: 15.11.2020).
65. Офіційний сайт ПАТ «Завод тонкого органічного синтезу «Барва». URL: <http://www.barva.com.ua/ru/> (дата звернення: 15.11.2020).
66. Переваги автомобільних перевезень в Україні. URL: <http://www.stolviv.ho.ua/ukr/autostat/prjeimushhjestva-avtomobilnykh-pjerjevozok-v-ukrainje.html> (дата звернення: 15.11.2020).
67. Офіційний сайт ТОВ «Бара». URL: <http://www.bara.zp.ua/ua/o-kompanii> (дата звернення: 15.11.2020).

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ДИПЛОМ

I ступеня

Нагороджується

**ЄСАУЛОВА
Маргарита Сергіївна**

студентка Київського національного
торгівельно-економічного університету

ПЕРЕМОЖЕЦЬ

**II туру Всеукраїнського конкурсу студентських
наукових робіт з товарознавства**

Голова галузевої конкурсної комісії,
ректор, д.е.н., професор,
академік НАПН України,
заслужений діяч науки
і техніки України

А. А. Мазаракі

Київ 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ НАУКИ І ОСВІТИ
ДЕПАРТАМЕНТ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ
ТА СПОЖИВЧОГО РИНКУ ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ
РАДИ

ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРЧУВАННЯ ТА ТОРГІВЛІ
УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО ТОВАРОЗНАВЦІВ
І ТЕХНОЛОГІВ

**ТОВАРОЗНАВЧА НАУКА – ТРАДИЦІЇ
ТА СУЧАСНІСТЬ**

*Тези доповідей
Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих
учених*

26 листопада 2019 року

Харків
ХДУХТ
2019

ЗМІСТ

Секція І.

ІННОВАЦІЇ В ТЕОРЕТИЧНОМУ ТА ПРАКТИЧНОМУ
ТОВАРОЗНАВСТВІ

Антюшко Д.П. Розробка продукту для ентєрального харчування геродієтичного призначення.....	3
Бабакаленко Д.О. (Кєрївн. Гапонцева О.В.) Товарозавча оцїнка чорного шоколаду	5
Бекєтова В.І. (Кєрївн. Хацкєвич Ю.М.) Змїни якостї рослинних олій пїд час їх зберїгання у примїщеннях без термостатування	6
Бєрегович С.Ю. (Кєрївн. Дубїїна А.А.) Оцїнка напрямїв пїдвищення конкурєнтоспроможностї пїдприємств	7
Блудова Я.І. (Кєрївн. Хацкєвич Ю.М.) Застосування сумїшей рослинних олій у виробництвї харчових продуктів	8
Булатнїков В.Д. (Кєрївн. Фролова Т.В.) Використання їєтївних покриттів при зберїганнї плодїв та овочїв	9
Буряк Л. П. (Кєрївн. Попова Т.М.) Оцїнка якостї горїлчанних виробїв ЛПЗ «Прайм».....	10
Бухарєв Г.Є. (Кєрївн. Летута Т.М.) Особливостї просування нових овочєвих соусїв на ринок.....	11
Волкова К.О. (Кєрївн. Данилова О.І.) Основнї пїдходи до товарознавчої оцїнки фїнікїв в умовах глобалїзацїї економїки.....	12
Герцун В.С. (Кєрївн. Дубїїна А.А.) Компонєнти рослинної сировини з холестеринознижуючою дїєю	13
Дричик М. Ю., Кулакєвич А. О. (Кєрївн. Чорна А. І., Чорна Т.М.) Особливостї оподаткування їмпорту тїюпїонових виробїв.....	14
Жучєнко К. О. (Кєрївн. Бєляєва І.М.) Дослїдження якостї та умов виготовлення пакетованого чаю на фабрїцї «Ahmad tea».....	15
Клименко Р.О. (Кєрївн. Скирда О.Є.) Характеристика органолептичних показникїв якостї хлїбобулочних виробїв.....	16
Клименко Р.О. , Бїлогривєнко К.Р. (Кєрївн. Скирда О.Є.) Обґрунтування розробки дїєтичної добавки їод-каротин.....	17
Кожухар С.В. (Кєрївн. Данилова О.І.) Оцїнювання якостї та безпєчностї консервїв рибних в томатному соусї.....	18

Колобова А.О. (Керівн. Гапонцева О.В.) Оцінка якості нових вафель з жирковою начинкою.....	19
Кравченко А.С. (Керівн. Гапонцева О.В.) Законодавча база України в галузі інспектування	20
Кругляк Ю.О. (Керівн. Данилова О.І.) Законодавча та нормативна база товарознавчої оцінки якості натурального меду.....	21
Кузнецов О. Г. (Керівн. Віннікова В.О.) Моніторинг готельних та ресторанних послуг Франції.....	22
Лисак Є.Ю. (Керівн. Черевична Н.І.) Дослідження споживацького попиту на круп'яні пластівці швидкого приготування.....	23
Майструк Н.В. (Керівн. Дроздов О.І.) Новий фруктовомолочний смузі функціонального призначення.....	24
Пушкар Г. О., Пахолюк О. В., Галик І. С., Семак Б. Д. Роль стандартизації у розвитку нанонауки та нанотехнологій в Україні.....	25
Рудик О.М. (Керівн. Віннікова В.О.) Моніторинг ринку готельних і ресторанних послуг Іспанії	26
Сахновська К.І. (Керівн. Дубініна А.А.) Сучасні способи упакування м'ясних продуктів.....	27
Сегеда А.І. (Керівн. Летута Т.М.) Аналіз переваг впровадження системи ХАССП на підприємствах плодоовочевої галузі.....	28
Сіденко В.С. (Керівн. Черевична Н.І.) Дослідження сучасного асортименту харчових концентратів.....	29
Слепцова Г.О. (Керівн. Новікова В.В.) Аналіз ринку чаю в Україні.....	30
Тремполець Д.І. (Керівн. Фролова Т.В.) Сучасні пакувальні матеріали для мармеладних виробів.....	31
Туренко А.О. (Керівн. Селютіна Г.А.) Комплексна оцінка якості огірків різних ботанічних сортів.....	32
Файчук Д.І. (Керівн. Скоробогатько В.І.) Ринок пастильних виробів пастильних виробів.....	33
Хлодна Г.В. (Керівн. Селютіна Г.А.) Експертиза плодово-ягідних джемів, що реалізуються у м. Харкові.....	34
Хоминська Т.М. (Керівн. Віннікова В.О.) Навчання учасників Startup проекту ХДУХТ у бізнес академії в рамках першої хвили програми акселерації проекту UNIDO/GEF.....	35
Черевичний Д.А. (Керівн. Щербакова Т.В.) Дослідження рівня якості торгівлі в мережах супермаркетів міста Харкова.....	36

Шевчук В. А. (Керівн. Попова Т.М.) Напрями поліпшення споживних властивостей вафельних виробів.....	37
Яковлева С.С. (Керівн. Скрида О.Є.) Обґрунтування доцільності використання базиліку та йодвімісної добавки у виробництві майонезу.....	38

Секція 2.

ФОРМУВАННЯ ТА КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ НЕПРОДОВОЛЬЧИХ І ПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ, МІТНІ ЕКСПЕРТИЗИ ТОВАРІВ

Анцибор А.А. (Керівн. Калашнікова В.І.) Сучасні тенденції управління якістю та безпечністю товарів.....	39
Бердова В.О. (Керівн. Акмен В.О.) Перспективи використання технічного колагену в косметичних засобах.....	41
Веретельников О.В. (Керівн. Пенкіна Н.М.) Аналіз сучасного асортименту варених ковбас, що реалізується на ринку України.....	42
Вернигора М.В. (Керівн. Головко М.П., Юрченко М.А.) Роль митної служби в регулюванні економічного розвитку держави.....	43
Волкова К.О. (Керівн. Мартиросян І.А.) Екотекстиль: проблеми та перспективи їх впровадження на європейський ринок.....	44
Гайдайчук О.О. (Керівн. Поліщук О.О.) Особливості оцінки якості пасажирського авіаційного транспорту.....	45
Головко Т.М., Применко В.Г., Геліх А.О., Головко М.П. Обґрунтування напрямків використання добавок діетичних селен-білкових (ДДСБ) у технологіях харчових продуктів.....	46
Головко Т.М., Применко В.Г., Геліх А.О., Головко М.П. Апробація використання прісноводних гідробіонтів та порошку гінґо-білоба у технології січених виробів.....	47
Драганюк Д.О. (Керівн. Мельник І.В.) Законодавча база оцінювання якості пива в сучасній Україні.....	48
Дуда А.В. (Керівн. Пенкіна Н.М.) Розвиток ринку та особливості експертизи дитячих гумових іграшок.....	49
Епереші Т.Й. (Керівн. Демидчук Л.Б.) Експертні дослідження безпечності косметичних засобів для догляду за волоссям.....	50
Єсаулова М.С. (Керівн. Михайлова Г.М.) Оцінка якості синтетичних мийних засобів для дитячого одягу.....	51
Загдай П.В. (Керівн. Звягінцева О.В.) Одержання та оцінка якості функціонального кисломолочного продукту.....	52

ОЦІНКА ЯКОСТІ СИНТЕТИЧНИХ МИЙНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ДІТЯЧОГО ОДЯГУ

Єсаулова М.С., гр. 1-8м ОС «магістр»

Науковий керівник – канд. техн. наук, доц. **Михайлова Г.М.**
Київський національний торговельно-економічний університет

Синтетичні мийні засоби (СМЗ) – це рідкі, пастоподібні і порошкоподібні речовини, які містять поверхнево-активні речовини, а також інші органічні і неорганічні речовини, що підвищують ефективність поверхнево-активних речовин. Основне призначення мийних засобів – видалення забруднень з різних поверхонь.

Сьогодні актуальним залишається питання контролю якості та безпечності засобів для прання дитячої білизни, яка регулюється відповідними законодавчими актами.

Були проведені дослідження якості засобів для прання дитячої білизни, що реалізуються ТОВ «ДЦ Україна». Результати досліджень якості пральних засобів для дитячої білизни надані у таблиці.

Таблиця – Результати дослідження якості дитячих пральних порошків

Показники	Вимоги за ДСТУ 2972:2010	Зразки пральних порошків		
		ТМ «Ушастый нянь»	ТМ «Ecomix»	ТМ «Teo Bebe»
Рівень рН (лужність), од.	9,0-10,7	10	11	11
Піноутворювальна здатність, см	не більше 20,0	5	2,8	3,5
Піностійкість, од.	не більше 0,2	0,2	0,11	0,37

Аналіз дослідження показав, що пральний засіб ТМ «Ушастый нянь» відповідає вимогам ДСТУ 2972:2010 «Засоби мийні синтетичні порошкоподібні» за рівнем рН, два інших зразка – мають підвищений рівень рН. Піностійкість відповідає вимогам НД для зразків ТМ «Ушастый нянь» та ТМ «Ecomix», третій – перевищує показник на 0,17 од.

Отже, дитячий синтетичний мийний засіб ТМ «Ушастый нянь» відповідає вимогам НД. В інших зразках була виявлена невідповідність вимогам стандарту, що може стати причиною виникнення алергічних реакцій у дитини.

**Обсяг імпорتنих операцій з поверхнево-активними речовинами,
засобами для прання, миття та чищення в Україні з зазначенням основних
країн-контрагентів у період 2011 – 2019 рр [8]**

Роки	Країни – імпортери, тис. дол. США				
	Російська Федерація	Німеччина	Польща	Чехія	Інші
2011	87 727	34 880	34 471	-	123 840
2012	61 981	39 009	31 867	-	131 345
2013	64 940	37 394	28 697	-	144 651
2014	46 522	28 708	27 874	-	126 474
2015	15 559	22 638	28 635	-	88 928
2016	14 700	25 375	34 949	-	96 915
2017	-	27 316	38 558	18 163	105 374
2018	-	31 395	48 046	17 235	115 486
2019	-	26 345	45 221	15 576	110 307

Обсяг експортних операцій з поверхнево-активними речовинами, засобами для прання, миття та чищення в Україні з зазначенням основних країн-контрагентів у 2011-2019 рр [8]

Роки	Країни- експортери, тис. дол. США									
	Російська Федерация	Казахстан	Білорусь	Туреччина	Молдова	Франція	Велика Британія	Азербайджан	Італія	Інші
2011	24 272	5 992	3 787	-	-	-	-	-	-	11 338
2012	33 219	7 212	-	4 779	-	-	-	-	-	15 729
2013	41 776	6 802	-	7 233	-	-	-	-	-	20 917
2014	49 673	4 768	4 822	-	-	-	-	-	-	14 095
2015	18 709	1 944	2 033	-	-	-	-	-	-	10 738
2016	-	-	-	-	2 170	2 084	1 933	-	-	12 169
2017	-	1 826	2 295	-	2 207	-	-	-	-	13 841
2018	-	-	2 357	-	2 435	-	-	1 900	-	10 292
2019	-	-	1 795	-	2 522	-	-	-	1 928	6 039

Обмеження щодо вмісту фосфатів та інших сполук фосфору в мийних засобах

Найменування мийного засобу	Обмеження	Дата застосування обмеження
1.Пральний порошок	загальний вміст фосфору не повинен становити чи перевищувати 0,5 грама в рекомендованій кількості та/або дозуванні прального порошку для використання в основному циклі процесу прання у жорсткій воді для стандартного завантаження пральної машини	12 червня 2014 р.
2.Мийний засіб для побутових посудомийних машин	загальний вміст фосфору не повинен становити чи перевищувати 0,3 грама в стандартній дозі мийного засобу для використання в основному циклі миття для завантаження посудомийної машини столовим набором на 12 персон	1 січня 2017 р.

Результати визначення рівня рН (лужності) досліджуваних дитячих пральних порошків

а)

б)

в)

г)

г)

Визначення рівня рН (лужності): а) ТМ «Ушастый нянь»; б) ТМ «Teo Bebe»; в) ТМ «Persil»; г) ТМ «Tide»; г) ТМ «Tech Babience»

Результат дослідження здатності до відпирання дитячих пральних порошків

а)

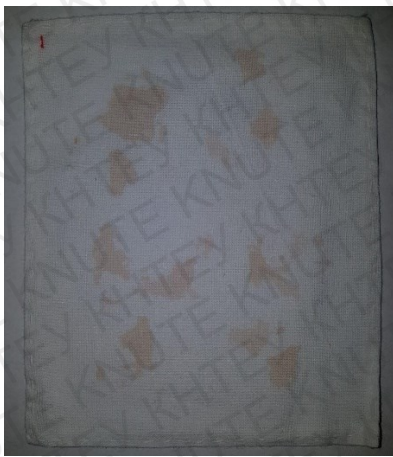

б)

в)

Результати прання пральним засобом ТМ «Ушастый нянь»: а) плями від фруктів, ягід (вишня); б) прями від трави; в) плями від акварельної фарби

а)

б)

в)

Результати прання пральним засобом ТМ «Тео Вебе»: а) плями від фруктів, ягід (вишня); б) прями від трави; в) плями від акварельної фарби

а)

б)

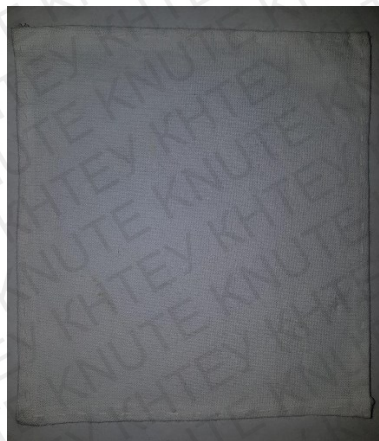

в)

Результати прання пральним засобом ТМ «Persil»: а) плями від фруктів, ягід (вишня); б) прями від трави; в) плями від акварельної фарби

а)

б)

в)

Результати прання пральним засобом ТМ «Tide»: а) плями від фруктів, ягід (вишня); б) прями від трави; в) плями від акварельної фарби

а)

б)

в)

Результати прання пральним засобом ТМ «Tech Barbience»: а) плями від фруктів, ягід (вишня); б) прями від трави; в) плями від акварельної фарби

Порівняння результатів прання досліджуваних пральних засобів для дитячої білизни зі зразками-еталонами

а)

б)

в)

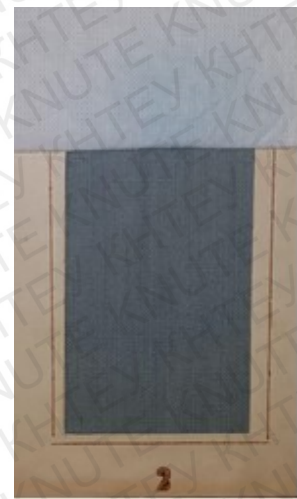
Порівняння результатів прання зі зразками-еталонами (пральний засіб ТМ «Ушастый нянь») : а) плями від фруктів, ягід (вишня); б) плями від трави; в) плями від акварельної фарби

а)

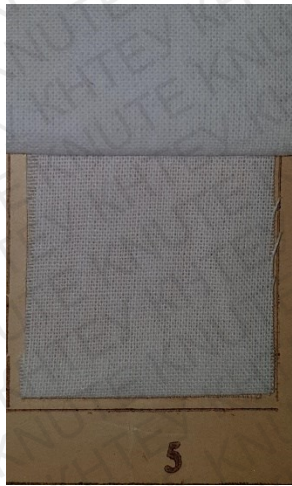
б)

в)

Порівняння результатів прання зі зразками-еталонами (пральний засіб ТМ «Тео Вебе») : а) плями від фруктів, ягід (вишня); б) плями від трави; в) плями від акварельної фарби

Продовження дод. II

а)

б)

в)

Порівняння результатів прання зі зразками-еталонами (пральний засіб ТМ «Persil») : а) плями від фруктів, ягід (вишня); б) плями від трави; в) плями від акварельної фарби

а)

б)

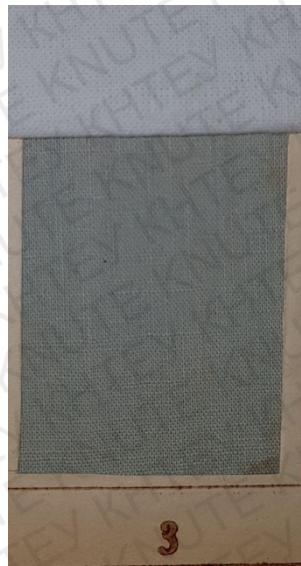

в)

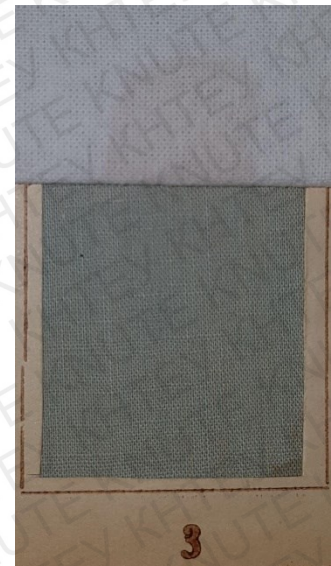
Порівняння результатів прання зі зразками-еталонами (пральний засіб ТМ «Tide») : а) плями від фруктів, ягід (вишня); б) плями від трави; в) плями від акварельної фарби

а)

б)

в)

Порівняння результатів прання зі зразками-еталонами (пральний засіб ТМ «Тех Вабієнсе») : а) плями від фруктів, ягід (вишня); б) плями від трави; в) плями від акварельної фарби

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
 ДЕРЖАВНА САНІТАРНО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНА СЛУЖБА

ЗАТВЕРДЖУЮ

ДЕРЖАВНА САНІТАРНО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНА
 СЛУЖБА УКРАЇНИ

(назва установи)

бул. Грушевського, 7, м. Київ, 01601

(місцезнаходження)

253-94-84, 559-29-88

С.В. Протас

Висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи

від 05.02. 2016р.

№ 05.03.02-04/ 3142

Засіб для прання дитячого одягу згідно з ТУ У 20.4-32355454-001:2012

(об'єкт експертизи)

код за ДКПП: 20.41.32

(код за ДКПП, код за УКТЗЕД артикула)

Побут, оптово-роздрібна торгівля

(сфера застосування та реалізації об'єкта експертизи)

ТзОВ "Голд Дроп-Україна", Україна, 77000 Івано-Франківська обл, м. Рогатин, вул. Галицька, 104 а,
 тел.: 03435 24340, код ЄДРПОУ: 32355454

(країна, виробник, адреса, місцезнаходження, телефон, факс, E-mail, WWW)

ТзОВ "Голд Дроп-Україна", Україна, 77000 Івано-Франківська обл, м. Рогатин, вул. Галицька, 104 а,
 тел.: 03435 24340, код ЄДРПОУ: 32355454

(заявник експертизи, адреса, місцезнаходження, телефон, факс, E-mail, WWW)

Вітчизняна продукція

(дані про контракт на постачання об'єкта експертизи з України)

Об'єкт експертизи відповідає встановленим медичним критеріям безпеки / показникам:
 за показниками гострої пероральної токсичності - 4 кл. небезпеки; за показниками перкутанної токсичності - 4
 кл. небезпеки; відсутністю шкірно-подразнювальної, шкірно-резорбтивної та алергенної активності, залишкова
 кількість ПАР на тканині після остаточної обробки, не більше - 5 мкг/см² при дотриманні умов використання
 відповідно до вимог СанПіН № 6026 В-91 "Санитарные правила и нормы по производству и применению
 товаров бытовой химии", МУ № 6026 В-91 "Методические указания по гигиенической оценке товаров бытовой
 химии"

(критерії безпеки / показники)

Необхідними умовами використання / застосування, зберігання, транспортування, утилізації, знищення
 є:

транспортується усіма видами транспорту в критичних транспортних засобах, а також в універсальних контейнерах
 згідно з правилами перевезення вантажів, чинними на цих видах транспорту. При застосуванні дотримуватися
 рекомендацій фірми-виробника щодо умов зберігання та гарантійного терміну придатності до використання.

Використовувати індивідуальні засоби захисту шкіри

(особливості умов використання, застосування, зберігання, транспортування, утилізації, знищення)

За результатами державної санітарно-епідеміологічної експертизи Засіб для прання дитячого одягу згідно з ТУ
 У 20.4-32355454-001:2012, за наданим заявником зразком відповідає вимогам діючого санітарного
 законодавства України і за умов дотримання вимог цього висновку може бути використаний в заявленій сфері

застосування.

Термін придатності: згідно гарантій фірми-виробника
 Повинно бути надане маркування відповідно до вимог чинного законодавства
 (інформація щодо етикетки, інструкція, правила тощо)

Висновок дійсний до: на термін дії ТУ У 20.4-32355454-001:2012 "Засоби для прання"

Відповідальність за дотримання вимог цього висновку несе заявник.

При зміні рецептури, технології виготовлення, які можуть змінити властивості об'єкта експертизи або спричинити негативний вплив на здоров'я людей, сфери застосування, умов застосування об'єкта експертизи даний висновок втрачає силу.

Вітчизняна продукція

(показники безпеки, які підлягають контролю на жордоні)

Вітчизняна продукція

(показники безпеки, які підлягають контролю при митному оформленні)

Поточний державний санепідгляд здійснюється згідно з вимогами цього висновку: у відповідності з чинним законодавством України шляхом вибіркового санітарно-епідеміологічного нагляду та контролю з обов'язковим випробуванням зазначених показників

(показники безпеки, які здійснюються при поточному державному санепідгляді)

Львівський національний медичний університет
 ім. Данила Галицького

м. Львів, вул. Пекарська, 69/79010, тел.: 8(032)
 260-30-66 8(032) 260-32-44

(найменування, місцезнаходження, телефон, факс, E-mail, WWW)

Протокол експертизи

№ 58 від 02.02.2016р.

(№ протоколу, дата його затвердження)

Заступник голови експертної комісії

Кузьмін Б.П.

Шановні учасники опитування!

З появою малюка в будинку збільшується кількість прання в кілька разів. Кошик кожен день наповнюється брудною білизною. І кожна матуся хоче обрати якісний та, найголовніше, безпечний засіб для прання дитячої білизни. Цей засіб повинен не викликати алергії у малюків та добре відпирати забруднення з тканини. Важливо підходити до вибору прального засобу з особливою уважністю, оскільки це стосується здоров'я вашої дитини. З метою створення нового, більш якісного та безпечного прального засобу, оцініть, будь ласка, виконання вимог наведених популярних торговельних марок дитячих пральних засобів.

Для початку, дайте відповідь на кілька питань:

Ваш вік та стать _____

Чи маєте Ви дитину _____

Чи надаєте Ви великого значення якості прального засобу _____

Вимога до якості дитячих пральних порошків	Ушастый нянь	Tide Дитячий	Persil Дитячий
Відсутність запаху			
Не викликати алергії			
Добре видалення плям			
Універсальність			
Не повинен залишати білих плям після прання			
Цікава упаковка			
Повнота маркування			
Легкість вимивання з одягу			

Дякуємо!

Результати проведеного опитування

Вимога до якості дитячих пральних порошків	Оцінки за вимогами по кожній торговій марці прального засобу														
	Ушастий нянь					Tide Дитячий					Persil Дитячий				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Відсутність запаху	5	25	17	3	0	5	9	26	8	2	6	14	20	7	3
Не викликає алергії	3	5	8	27	7	4	12	20	7	7	2	8	15	20	5
Добре видалення плям	7	10	24	8	1	9	31	7	2	1	7	29	10	2	2
Універсальність	0	0	0	10	40	0	1	4	35	10	0	0	5	35	10
Не повинен залишати білих плям після прання	0	0	6	10	34	2	7	31	8	2	1	5	25	7	12
Цікава упаковка	2	2	15	21	10	1	4	21	13	11	0	1	9	32	8
Повнота маркування	0	0	0	5	45	0	0	1	8	41	0	0	0	10	40
Легкість вимивання з одягу	2	8	24	11	5	6	24	8	8	4	4	27	12	5	2

Технічні характеристики	Рейтинг вимог споживачів	Рівень рН (луканість)	Линоутворюваність	Линостітність	Мінна здатність	Зовнішній вигляд засобу для прання	Виділювальна здатність	Повнота маркування	Масова частка фосфатів	Оцінка споживачів					Цільове значення показника	Ступінь поліпшення	Значущість вимог споживачів	
										1	2	3	4	5			ум. од.	%
Відсутність запаху	4	● 90,27	○ 47,01	● 90,27	● 90,27	● 90,27	● 90,27	● 90,27	● 141,03	■	□	□	□	□	4	1	4	10,03
Не викликати алергії	5	○ 47,01	○ 47,01	○ 47,01	○ 47,01	○ 47,01	○ 47,01	○ 47,01	● 141,03	○	○	○	○	○	5	1,25	6,25	15,67
Добре видалення плям	5	● 112,77	● 112,77	● 112,77	● 112,77	○ 37,59	○ 37,59	○ 37,59	○ 12,53	○	■	□	□	□	4	1	5	12,53
Універсальність	5	● 112,77	○ 37,59	○ 37,59	○ 37,59	○ 12,53	○ 12,53	○ 12,53	○ 12,53	○	○	○	○	○	5	1	5	12,53
Не повинен залишати білих плям після прання	5	○ 37,59	○ 37,59	○ 37,59	○ 37,59	○ 12,53	○ 12,53	○ 12,53	○ 12,53	○	○	○	○	○	5	1	5	12,53
Цікава упаковка	3										□	■	□	□	4	1,33	3,99	10,00
Повнога маркування	4											● 90,27	○	○	5	1	4	10,03
Легкість вимивання з одягу	5	○ 47,01	○ 47,01	○ 47,01	○ 47,01	○ 141,03	○ 141,03	○ 141,03	○ 15,67	○	○	○	○	○	4	1,33	6,65	15,67
Загальна оцінка		272,55	84,6	84,6	441,2	141,03	187,4	90,27	181,76									
Пріоритетність		18,37	5,7	5,7	29,74	9,51	12,63	6,09	12,25								39,89	100

**Основні економічні показники для визначення ефективності
імпортної діяльності ТОВ «Епіцентр К»**

Показник	Значення по роках			Темп зростання 2018/2017	Темп зростання 2019/2018
	2017	2018	2019		
Обсяг закупівлі дитячих пральних засобів, тис. т	69,8	73,0	76,8	1,045	1,05
Затрати на придбання 1т вітчизняної продукції, тис. грн	37,2	38,8	40,9	1,04	1,05
Затрати на придбання вітчизняної продукції, аналогічної імпортній, млн грн	2,4	2,7	3,1	1,13	1,15
Затрати на придбання 1т імпортної продукції, тис. грн	33,9	34,7	36,2	1,02	1,04
Загальні витрати на імпорт, млн грн	2,1	2,4	2,8	1,14	1,17